

LÆRER

BLADET

KLIMAPÆDAGOGIK OG GRØN DANNELSE // Løsning af klimaproblemer er de voksnes ansvar, sagde Susanne Crawley på Festival for Fremtiden. – Men hvis man som barn har viden om løsninger, kan det dæmpe bekymringerne, mener arrangørerne. Naturfagslærer mener, at det vigtigste for børn i omstillingen er kærlighed til naturen. På Syddansk Universitet forskes der nu i grøn omstilling i folkeskolen. **Side 8-11.**

IDEEN OM GRØN DANNELSE I VILD VÆKST

Odense Lærereforening
Danmarks Lærereforening kreds 82

Odense Lærereforening
Klaregade 19, 2. sal
5000 Odense C
Tlf. 6612 6890
082@dlf.org
Odenselaerereforening.dk

Åbningstider

Mandag:
Kl. 9.30-16.00
Tirsdag og onsdag:
Kl. 9.00-15.00
Torsdag: Kl. 9.00-16.00
Fredag: Kl. 9.00-13.00
Formanden træffes efter aftale.

DLF/A - FYN

Klaregade 7, 1. sal
5000 Odense C
Tlf. 7010 0018

LærerBladet

Erik Schmidt,
ansv. redaktør
erik@fjordager.com
Bladet redigeres journalistisk.
Lederen og den redaktionelle linje er ikke nødvendigvis udtryk for foreningens holdning.

Foto:

(Hvis ikke andet er nævnt) Erik Schmidt
Forsidefoto: Klima- og energiminister Dan Jørgensen besøger Festival for Fremtiden på Østre Plads i Danmarksgade, Odense.

Næste blad

Udkommer ca. 9.11.2021.
Deadline 15.10.2021
Redaktionen er afsluttet 5.9.2021.

Netudgave:

Odenselaerereforening.dk

Oplag: 2.500 stk.

Grafisk tilrettelægning og tryk:
Rosendahls A/S.

INDHOLD

GRØN OMSTILLING // Nikolaj Elf, der er leder af Center for Grundskoleforskning på SDU, har fået godt 6 mio. kr. fra Danmarks frie Forskningsfond til forskningsprojektet ”Grøn omstilling i grundskolen”, som flere skoler skal deltage i. Arbejdet skal foregå fra 2021-2024.

side 9

DEN GRØNNE OMSTILLING // Lærere og elever kunne på den nyligt afviklede Festival for Fremtiden se, høre, røre og selv prøve sig frem gennem diverse workshops med bæredygtighed som omdrejningspunkt.

side 11

LOKALE FRIHEDSGRADER // På Provstegårdsskolen har man grebet muligheden for at opnå større lokal frihed og har vekslet timer fra en lang skoledag til tolærertimer. Lærerne og skoleleder Annemette Hovmand Petersen ser muligheden for at opnå større kvalitet i undervisningen som den største gevinst.

side 4-5

”VELFÆRDENS FUNDAMENT” // Næsbjerg Skole har været igennem en langvarig renovering og står for at skulle modtage yderligere 18,5 mio. til vedligeholdelse og modernisering. Men pludselig står skolen i problemer til op over halsen.

side 6-7

- 4 **Kortere skoledag på Provstegårdsskolen**
- 6 **Fundamentet skred**
- 8 **Stigende krav om dannelse til bæredygtighed**
- 10 **Det vigtigste er kærlighed til naturen**
- 11 **Tre krav til en ny klimapædagogik**
- 12 **OLF mener: Sæt kryds ved folkeskolen!**
- 13 **Nu er det folkeskolens tur!**
- 14 **Ånd er blevet et kampbegreb**
- 16 **Michael leder efter åndehuller i skolen**
- 17 **Vil indføre ny fleksibel arbejdskultur**
- 18 **Først nu kan jeg gå med rank ryg!**

AKTUELT

VELFÆRDENS FUNDAMENT

Indflydelse på indholdet af Velfærdens Fundament holder fundamentet sammen. Det holder OLF fast i. Velholdte og velrenoverede bygninger og lokaler på vores folkeskoler er helt og holdent både tiltrængt og ganske nødvendigt.

Folkeskolen skal se godt ud. Indefra og udefra. Bygningerne er vigtige, men grundfjeldet skal stå på fundamentet af lærere og bh. kl.-ledere, så undervisningen og mulighederne for at lykkes med opgaven bliver grundfjeldet i Velfærdens Fundament. Den dagsorden sætter Odense Lærereforening.

130 MIO. KR.

Så meget mangler Odense at afsætte til årlig drift af folkeskolen ifølge beregningsgrundlaget fra VIVE

(VIVE - Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd).

LIGELØN

Den øverste ledelse i Odense Kommune har besluttet, at der hvert år kan lægges 0,25 % oveni i den løn, der er forhandlet med overenskomsten.

Odense Lærereforening forhandler lønnen ude på hver enkelt skole, og det har vist sig, at foreningens ambition om en kollektiv lokal løndannelse har modvirket en lønforskel også på køn. Det er med samme ambition, at foreningen tager hul på de kommende forhandlinger.

Får Susanne Crawley en periode mere?

Erik Schmidt
LærerBladets
redaktør

DEN ØVERSTE POLITISKE ANSVARLIGE for skolerne i Odense Susanne Crawley Larsen (RV) ønsker genvalg ved byrådsvalget, der finder sted tirsdag den 16. november 2021. Hun ønsker også at beholde den rådmandspost, som hun har beklædt siden 1. januar 2014.

Valgt vil hun formentlig blive, men den 56-årige politiker og læge har sin post som rådkvinde på Socialdemokratiets nåde og risikerer at miste den i en kommende konstituering.

Socialdemokratiet har med de nuværende 13 mandater og med støttepartiet SF's to mandater et flertal i byrådet uden Radikale Venstre og Enhedslisten.

Fristende kunne det formentlig være for socialdemokraterne selv at snuppe posten og bringe Tim Vermund Andersen i spil som ny rådmand. Han er lærer, medlem af B&U-udvalget og har gennem flere år været tro væbner for borgmester Peter Rahbæk Juul.

HVORFOR SKULLE SOCIALDEMOKRATERNE så efter valget i 2021 måske alligevel tilbyde Susanne Crawley fire år mere på rådmandsposten?

For dette taler, at Susanne Crawley har været loyal over for Socialdemokratiet. Hun har ikke været et problem, og på lange stræk er hun enig med partiet.

Det er en styrke for Socialdemokratiet at have flere allierede.

Man må desuden med rimelighed anerkende, at Susanne Crawley har fået sin forvaltning til at fungere, efter nogle kaotiske år med indførelsen af folkeskolereformen, med ustyrlige budgetoverskridelser i Familie & Velfærd og med daværende B&U-direktør Jimmy Streits mystiske opdeling af forvaltningen i tre geografiske afdelinger.

I sine to perioder som rådkvinde fra 2014-2018 og fra 2018-2022 – siden den skelsættende lockout af lærerne og indførelse af den arbitrære skolereform fra 2013 – er det i nogen grad lykkedes hende at holde yderligere styrende, fremmedgørende og teknokratiske foranstaltninger fra døren, og det er lærerne glade for.

Da Susanne Crawley tiltrådte i 2014 var hendes eneste valglofte, at hun ville genskabe tilliden til lærerne. Det har hun notorisk arbejdet for, og det er så vidt muligt efter blamagen i 2013-14 lykkedes for hende.

Crawley har på et tidspunkt, hvor det samlede byråd i udgangspunktet ikke var tilbøjelige til at række lærerne så meget som en lillefinger, formået at få en lokalaf-tale med Odense Lærerforening i stand og fået genskabt dialogen.

Lærernes trivsel er blandt andet af den grund forbedret. Det bestyrkes af trivsels-rapporterne, som siden lavpunktet i 2013-14 har vist klare tegn på forbedring.

Susanne Crawley har desuden gjort sin indflydelse gældende for at sikre skolerne mod yderligere besparelser. Hun har sammen med Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten været med til at stoppe ræset mod et økonomisk morads.

HVAD HAR CRAWLEY IKKE FORMÅET?

Der kunne nævnes et par ting, men mest oplagt har Susanne Crawley ikke formået at bringe folkeskolen i Odense ud af det økonomiske lavvande. Dertil er hendes politiske styrke som eneste radikale medlem af byrådet for lille. Og flytte Socialdemokratiet kan hun trods alt ikke.

Odense befinder sig stadig blandt de kommuner, der stiller færrest midler til rådighed for folkeskolen. ▲

Socialdemokratiet har med de nuværende 13 mandater og med støttepartiet SF's to mandater et flertal i byrådet uden Radikale Venstre og Enhedslisten. Fristende kunne det formentlig være for socialdemokraterne selv at snuppe posten.

GRØN OMSTILLING OG BÆREDYGTIGHED

Danmarks Lærerforening skal være en synlig medspiller i kampen for et demokratisk og bæredygtigt samfund. Det betyder bl.a., at lærerne skal sætte dagsordenen for indholdet og didaktikken i skolen og undervisningen, når det gælder dette område, så vi sikrer den nødvendige professionsfrihed til at løse opgaven.

I OLF har vi i første omgang indbudt til et kollegialt inspirationsmøde. Vi måtte sande, at det var for tidligt på skoleårets start, så initiativet kommer i en ændret udgave senere.

Man må endnu have kaos i sig for at kunne føde en dansende stjerne.

Fra bogen "Således talte Zarathustra" fra 1885 af filosofen Friedrich Nietzsche – her citeret fra interview i Kristeligt Dagblad med tidligere rektor for DPU Lars-Henrik Schmidt, 23. 7. 2021

FREMTIDENS ATTRAKTIVE ARBEJDSPLADS

Under denne overskrift vil kommunens hovedudvalg lade corona-periodens erfaringer med at organisere arbejdet anderledes manifestere sig som et paradigme for nye ledelsesværdier og samarbejdsformer.

Fra lærerne er der kommet værdifulde bidrag om en fleksibel, tillidsbaseret arbejdstilrettelæggelse med forbedrede muligheder for uforstyrret arbejdstid, når der er behov for det. Lærerne har i corona-perioden vist hvilke bundsolide og kreative kræfter, der er til stede, når tilliden til professionen slippes løs.

KORTERE SKOLEDAG PÅ PROVSTEGÅRDSKOLEN

LOKAL FRIHED // Skolen har udnyttet Folketingets beslutning om at give mere lokal frihed til skolerne i dette skoleår. Det giver højere kvalitet i undervisningen og større arbejdsglæde, mener tillidsrepræsentant Henrik Oxholm.

Skoleleder Annette Hovmand Petersen, arbejdsmiljørepræsentant Lars Rahbæk Pedersen og tillidsrepræsentant Henrik Oxholm er enige om, at den lokale frihed giver større kvalitet i undervisningen. Skolen har vekslet nogle timer fra den understøttende undervisning til tolerertimer.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

1. juni 2021 indgik den socialdemokratiske regering en aftale med forligspartierne på skoleområdet om mere lokal frihed på skolerne. Aftalen gjaldt skoleåret 2021-22, men da var de fleste skoler næsten færdige med skemalægningen og planlægningen af skoleåret.

Det har afholdt en del skoler fra at udnytte det politiske tilsagn om mere lokal selvbestemmelse i skoleåret 2021. Men ikke Provstegårdsskolen.

Aftalen har sikret, at timer til den understøttende undervisning kan konverteres til tolerertimer, at skolerne kan lade være med at udarbejde elevplaner og kvalitetsrapporter, og at de kan fravige målsætningen om, at lærerne

skal have undervisningskompetence i de fag, de underviser i.

På Provstegårdsskolen fik skoleleder Annette Hovmand Petersen fat på tillidsrepræsentant Henrik Oxholm og arbejdsmiljørepræsentant Lars Rahbæk Pedersen og skolebestyrelsesformanden.

– Det var lidt sent at få besked om den nye mulighed, så det har været lidt af en udfordring. Men vi kunne godt nå at få omlagt undervisningen. Vi har gerne villet veksle nogle timer fra den understøttende undervisning til tolerertimer, siger Annette Hovmand Petersen.

Lærerne har ikke kunnet være mere enige.

– Der er nye vinde, og det er godt, at der kom-

mer rammer, som skolefolk kan se sig selv i, siger Lars Rahbæk Pedersen.

– At man er begyndt at lytte til os, der har fingrene i dejen. Det er en forhåbning, at man kan se kvaliteten i, at lærerne igen kan komme med gode ideer.

STØRRE KVALITET I UNDERVISNINGEN

Henrik Oxholm ser muligheden for at opnå større kvalitet i undervisningen som den største gevinst.

– Vi får mulighed for at være to lærere i et par timer mere, og det er den didaktiske tilgang til undervisningen og muligheden for større variation, der gør det muligt at opnå større kvalitet.

- Der er nye vinde, og det er godt, at der kommer rammer, som skolefolk kan se sig selv i, siger arbejdsmiljørepræsentant Lars Rahbæk Pedersen (t.h. i billedet).
 - I det hele taget er situationen i skolen ved at finde tilbage til en menneskelig form, mener Henrik Oxholm. Som tillidsrepræsentant er han glad for at kunne mærke, at også samarbejdet om opgaverne på skolen er blevet bedre efter indgåelse af arbejdstidsaftalen A20.

Henrik Oxholm er lærer på 2. klassetrin, og 0.-3. klasse har nu fri hver dag kl. 13.15.

- Det er noget, der kan mærkes, for de yngste elever var trætte, når de først var færdige kl. 14.00.

For de ældste elever er der også sket en afkortning af skoledagen. Der er ifølge Annemette

Hovmand Petersen taget en time eller to fra den understøttende undervisning, sådan at eleverne på 4.-8. klassetrin har en dag mere, hvor de har fri kl. 14.00 i stedet for kl. 15.00.

- De lange skoledage kan virke dræbende på eleverne, siger Lars Rahbæk Pedersen.

- Men lige nu er de selvfølgelig bare glade for at vende tilbage til skolen efter sidste skoleår.

Men der er flere grunde til, at Lars er glad for at kunne veksle en lang skoledag med tolærertimer.

- Vi har nu timer med en ekstra lærer, og det betyder, at vi også kan sparre med hinanden, siger Lars.

- Vi kan se hinandens undervisning og være en slags supervisor for hinanden. Det er en sidegevinst ved ordningen.

OVERVÆLDENDE ELEVPLAN

Den politiske aftale om flere frihedsgrader til folkeskolen har også givet mulighed for at fravige målsætningen om, at lærerne skal have undervisningskompetence i de fag, de underviser i, så skolerne får en større grad af frihed til at prioritere, at klasserne i højere grad kan have de samme lærere i løbet af skoledagen samt.

Det er ikke noget, man på Provstegårdsskolen har gjort mere ud af.

Den større grad af frihed til lokal selvbestemmelse har heller ikke ført til ændringer i lærernes måde at lave elevplaner på.

- Det har ikke været et fokuspunkt, siger Annemette Hovmand Petersen.

- Det har ikke været noget ønske fra lærerne, siger Henrik Oxholm.

- Vi gør meget ud af forældresamarbejdet, og

forældrene har en forventning om at blive orienteret om, hvordan deres børn klarer sig. Om synliggørelse af faglighed og trivsel. Men det er vores erfaring, at forældrene har svært ved at orientere sig i elevplanerne på platformen Min Uddannelse, siger Annemette Hovmand Petersen.

- 29 procent af vores elever har en anden etnisk baggrund end dansk.

VI ER PÅ VEJ OP!

Lars Rahbæk Pedersen mener, at elevplansformularen på Min Uddannelse er "stiv" og "rigid".

- Den er meget overvældende. Forældrene sidder der med deres mobiltelefon, men det kræver mindst en 7-tommer-skærm at få overblik. Det handler mere om en god kontakt med forældrene og en god formidling.

- Jeg hørte lige en kollega sige til en forælder: "Ring lige til mig, når du får tid i aften!" Jeg har også haft god erfaring med arrangementer, hvor elever præsenterer noget for deres forældre. Min Uddannelse og Aula er ligesom et filter mellem os og forældrene.

- Ja, der mangler et menneskeligt ansigt, så vi bruger platformen efter behov. Det er der god mening i, siger Henrik Oxholm.

- I det hele taget er situationen i skolen ved at finde tilbage til en menneskelig form.

Som tillidsrepræsentant er han glad for at kunne mærke, at samarbejdet om opgaverne på skolen er blevet bedre efter indgåelse af arbejdstidsaftalen A20.

- Vi får nogle gode snakke og har fokus på at løse opgaver sammen.

- Vi er på vej op! 🟡

- Det var lidt sent at få besked om den nye mulighed, så det har været lidt af en udfordring. Men vi kunne godt nå at få omlagt undervisningen, siger skoleleder Annemette Hovmand Petersen.

Lærer Andreas Bebe har fundet et stille sted, hvor han kan forberede sin undervisning.

FUNDAMENTET SKRED

VELFÆRDENS FUNDAMENT // Næsby Skole har gennem årene savnet vedligeholdelse og har derfor de seneste fire år været under renovering. Netop nu står skolen til at skulle modtage yderligere 18,5 mio fra "Velfærdens fundament". Men pludselig blev bygningen, der rummer elever fra 4.-9. klassetrin, erklæret for usikker, og det har skabt en yderst vanskelig situation.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Gennem fire år har Næsby Skole løbende været under renovering. Vedligeholdelsen af skolens bygninger har længere tilbage været forsømt, og det bliver der nu rådet bod på.

Skolen har har to gamle afdelinger fra 1931 og 1940'erne, hvor de yngste elever går og en nyere fra 1965, hvor elever fra 4.-9. klasse hører hjemme. Nu er klimaskærmen på 65-bygningen bragt i orden, der er lavet nye gulve og lofter og sat nye vinduer i. Desuden er der lavet nye faglokaler til madkundskab, fysik, musik og samlingsrum, nyt bibliotek, personalerum og – køkken.

Næsby Skole står også næst på listen over

skoler, der skal have del i midlerne fra "Velfærdens fundament". Det drejer sig om 18,5 mio. kr.

Men klokken tre minutter i tre tirsdag den 31. august fik skoleleder Berith Bonnesen en chokerende opringning fra By- og Kulturforvaltningen, der har ansvaret for bygningsvedligeholdelsen. 65-bygningen skulle straks lukkes ned. Den overholdt ikke sikkerhedskravene, fordi etageadskillelsens belastningsgrad var for høj. Der var konstateret en nedbøjning i en etageadskillelse.

Berith Bonnesen skulle lige synke beskeden, inden hun talte med skolechef Nikolaj Juul Jørgensen og derefter skulle i gang med at skrive

besked til forældre og personale og have fat på tillidsrepræsentanterne og skolebestyrelsesformanden.

LÅNER LOKALER HOS KIRKEN

Eleverne fra 4.-9. klassetrin blev sendt til hjemmeundervisning i 14 dage, og Odense Kommune har travlt med at finde genhusningsmuligheder.

- Det er endnu en omstilling, sukker Berith Bonnesen.
- Vi er lige kommet igennem en periode med hjemmeundervisning på grund af coronasituationen.
- Men jeg synes, at alle tager det godt. Både elever, forældre lærere og pædagoger.
- Eleverne skal selvfølgelig så hurtigt som muligt undervises i faglokaler, og det arbejder kommunen på.

Det er allerede lykkedes at låne to klasselokaler på Åløkkeskolen til 9. klasse og konfirmationslokalet ved kirken til 7. klasse. 5. klassetrin kan være i Næsby Hallerne, 4.kl. i SFO'en, mens 6. og 8. klassetrin indtil videre (2. 9. 2021, red.) må nøjes med en blanding af online- og fysisk tilstedeværelse med undervisning.

- Men det handler ikke kun om undervisningsmiljøet. Det drejer sig også om arbejdsmiljøet for lærerne og pædagogerne, siger Berith Bonnesen, der er skoleleder for ca. 30 lærere og 10 pædagoger.

Selv om lærerne rykker sammen og tackler situationen godt, er de frustrerede.

Det har Berit Bonnesen stor forståelse for. Hun har selv på interimistisk vis måttet flytte ledelsens og sekretærens kontor til et ydmygt depot i bygningen fra 40'erne, hvor de yngste elever holder til.

– Hvad skal man gøre som faglærer? spørger hun retorisk. Faglokalerne er væk! Forberedelsen er væk! Personalerum er væk! Der er rigtig mange praktiske forhindringer.

Ingen ved lige nu (2. 9. 2021), hvordan den nærmeste fremtid vil se ud, men om en uge er vi klogere, siger Berith Bonnesen.

Den kommende måned afholdes der fire orienteringsmøder med forældre.

BEHOLDER MIDLER FRA "VELFÆRDENS FUNDAMENT"

Bare en uge tidligere vedtog Odense Byråd en lokalafgørelse for Næsby, som kastede 18,5 millioner kroner af sig til at vedligeholde og modernisere Næsby Skole.

– Hvis det viser sig, at skolen skal renoveres yderligere, kræver det flere penge. Vi har fået lovning på, at midlerne fra "Velfærdens fundament", altså de 18,5 mio. kr. ikke skal gå til sikring af etageadskillelsen, siger Berith Bonnesen.

Der er tre puljer: én til renovering, én til modernisering, og en lokal pulje til styrkelse af lokalområdet.

Byrådet har afsat i alt 625 millioner kroner til modernisering og vedligehold af folkeskolen samt til udvikling af lokalområdet.

Beslutningen hviler på en aftale indgået af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten og De Lokale Nationale. ▲

NÆSBY SKOLE

Næsby Skole har cirka 400 elever fra 0. til 9. klassetrin. Den ældste del af Næsby Skole er fra 1931. Den nyeste fra 1965. Det er sidstnævnte, der nu er erklæret usikker.

"VELFÆRDENS FUNDAMENT"

PÅ NÆSBY SKOLE

På Næsby Skole går 11,3 mio. kr. til vedligeholdelse, 5 mio. til modernisering og 2,2 mio. til udvikling af lokalsamfundet.

Vedligeholdelsesopgaver omfatter udskiftning af lofter og belysning i cirka 40 lokaler, renovering af toiletter over hele skolen, udskiftning af tag over den ene skolefløj, renovering af facader og udskiftning af nogle få vinduer. Desuden udskiftning og renovering af hegn og belægninger (udendørs)

Moderniseringen omfatter synliggørelse af hovedindgang, nyt billedkunstlokale, opgradering af gymnastiksalen, etablering af et stillerum, etablering af læringsgulve og -trapper, etablering af grupperum og etablering af garderobe til de store børn og faste garderobe eller skabe til 0.-3. klasse.

Skoleleder Berith Bonnesen foran den største og nyeste bygning på Næsby Skole, som nu betegnes som usikker. Bygningen var ellers næsten igennem en renovering, og skolen står til at modtage yderligere 18,5 mio. kr. fra byrådets pulje, "Velfærdens fundament"

Uholdbar situation

NÆSBY SKOLE // Der er ikke lovhjælp til at indføre nødundervisning, men møder og projekter kan der godt skrues ned for, siger lærernes formand, Anne-Mette Kæseler Jensen.

TEKST Erik Schmidt

Situationen på Næsby Skole, der fra dag til anden fik lukket en netop moderniseret skolebygning ned, har skabt store frustrationer hos lærerne.

Det er ligesom at gå rundt i et vakuum, siger lærer Mona Vang, der underviser på skolen i 1. og 3. klasse. Hendes klasse er i en bygning, der ikke er berørt af lukningen, men hendes forberedelsesting og faglokaler er i den lukkede bygning.

– Hvis jeg skal bruge noget fra vores forberedelseslokale, skal jeg have en vagtmand med.

– Det er meget frustrerende, og vi er usikre på, hvad der overhovedet skal ske.

USIKKERHED RAMMER LÆRERNE

Lærerforeningens formand Anne-Mette Kæseler Jensen forventer (2. 9. 2021, red.), at kommunen snart melder ud, hvad der skal ske.

– Alt er kaos og ingen kan give svar på hvornår, der kan findes en holdbar løsning. Den usikkerhed rammer lærerne hårdt, og samtidig er det en helt umulig opgave at levere almindelig undervisning, når faglokalerne er væk og ingenting fungerer, som det plejer.

– Derfor er det tvingende nødvendigt, at finde alle de mulige løsninger, der er, indtil situationen igen er holdbar.

– Der er åbenbart ikke lovhjælp til at indføre nødundervisning, men det er muligt at trykke på pauseknappen i forhold til mange typer møder og projekter og sikre vilkår for tillidsrepræsentanten og arbejdsmiljørepræsentanten, så de har mulighed for at være med til at støtte og finde flere fælles brugbare løsninger.

– Der skal også kunne findes penge, så der f.eks. er mulighed for "ud af skolen"-aktiviteter og andre tiltag, som kan være med til at skabe fællesskab i en så svær tid og penge til at kunne afkorte skoledagen også for de mindste klasser.

– Det er afgørende, at der meget snart kommer svar på, hvordan fremtiden ser ud, hvor længe det varer osv. Usikkerheden er svær at kapere, så det at kende rammerne haster sammen med en anerkendelse af, hvor ekstrem svær situationen er. ▲

STIGENDE KRAV OM DANNELSE TIL BÆREDYGTIGHED

GRØN OMSTILLING // Løsning af klimaproblemer er de voksnes ansvar, sagde Susanne Crawley på Festival for Fremtiden. Hvis man som barn har viden om løsninger, kan det dæmpe bekymringen, mener arrangørerne.

Klimaminister Dan Jørgensen (S) havde lagt vejen forbi Festival for Fremtiden.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Billederne af klimakatastrofer fra nær og især fjern og mængder af data og grafer og advarsler fra et overvældende flertal af videnskabsfolk kan være svære at begribe. Problemets størrelse synes uvirkelig. Ingen er dog i tvivl om, at der må oplyses og handles.

Men hvordan skal oplysningen foregå uden at føre til handlingslammelse? Uden at børn og unge bliver bekymrede og føler sig afmægtige?

Det vigtigste budskab i B&U-rådkvinde Susanne Crawleys indledningstale ved den nyligt afholdte Festival for Fremtiden havde til de mange børn og unge, der var til stede, var, at det er de voksnes ansvar at løse klimaproblemerne.

Men hun mente alligevel, at alle kan komme med bidrag. Som et personligt bidrag til jordens

bæredygtighed, erklærede Susanne Crawley, at hun ikke længere vil købe nyt tøj, men nøjes med genbrug.

Det skete fra scenen, og det var til at forstå for de børn og unge, der sad på tilskuerrækkerne.

SE HØRE OG RØRE

Flere hundrede af Odenses skoleelever fra femte klassetrin og opefter og nystartede elever fra Syddansk Erhvervsskole var hen over to dage samlet på Østre Plads i Danmarksgade til festivalen, der var arrangeret af Ungdomsskolen Ung Nord i samarbejde med otte unge ildsjæle.

I festivalområdet var der scener, udstillingstelte, loungeområder og workshops.

De unge festivaldeltagere kunne lære ved at se, høre, røre og selv prøve sig frem gennem diverse workshops og omkring 25 stande fra organisationer og forsyningsvirksomheder.

Det handlede om alt fra affaldssortering, hygiejnebind uden plastik, genbrugstøj som mode og mad og byer med bæredygtighed som omdrejningspunkt. De kunne også få fingrene i Plast Lab on Wheels, som er UngOdenses nærmest Georg Georgløs-agtige maskine, der omdanner plasticaffald til 3D-print, mens man undervejs lærer om energiforbrug.

Festivalens mål var at vise børn og unge, at det er let at være mere bæredygtig, og at alle kan bidrage til at realisere verdensmålene.

En undersøgelse blandt nogle af landets 6. klasseelever i 2019 viste, at klima er på Top3 over deres bekymringer.

– Men hvis man som barn har viden om løsninger, kan det dæmpe bekymringen, mener arrangørerne.

Åbningstalen blev holdt af klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen. Der var også arrangeret talk med borgmester Peter Rahbæk Juel og rådmændene Susanne Crawley Larsen, Brian Dybro og Christoffer Lilleholt.

KLIMANEUTRALITET I 2030

Festivalen er bare ét af eksemplerne på den store opmærksomhed, der for tiden er på klimaforandringer og jordens bæredygtighed. Det vrimler med arrangementer, oplysningskampagner og initiativer.

Det er desuden netop besluttet, at Odense Kommune skal være klimaneutral i 2030. Det er politikernes ambition, at Odenses CO₂-aftryk skal begrænses.

– Det handler om, hvordan vi producerer vores energi, om CO₂-fangst, cyklisme, flere træer, og mange flere initiativer. Men et af de mest afgørende områder er den kollektive trafik, skriver borgmester Peter Rahbæk Juul på sin facebookprofil.

Også Danmarks Lærerforening og Odense Lærerforening er gået aktivt ind i oplysningskampagnen og det, som nogen kalder for ”den grønne dannelse”.

DLF har afsat en pulje på to millioner kroner, som skal understøtte lokale grønne initiativer i skolen.

– Så tag fat i din lokale kreds, hvis du har en god idé til arbejdet med grøn omstilling i undervisningen, lyder opfordringen fra DLF.

Det forsøgte Odense Lærerforening at gøre jorden for ved at indbyde til møde den 23. august på foreningen i Klaregade. Tilslutningen var dog for lille, og arrangementet blev aflyst. ▲

Professor Nikolaj Elf fra Syddansk Universitet, der skal lede forskningsprojektet "Grøn omstilling i grundskolen".

HAN FORSKER I GRØN OMSTILLING I FOLKESKOLEN

GRØN OMSTILLING // Undersøgelserne skal munde ud i at opstille kriterier for kvalitetsundervisning.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Professor Nikolaj Elf, der er leder af Center for Grundskoleforskning på Syddansk Universitet, har fået godt 6 mio. kr. fra Danmarks frie Forskningsfond til forskningsprojektet "Grøn omstilling i grundskolen", som flere skoler skal deltage i. Arbejdet skal foregå fra 2021-2024.

Alene til forskning i grøn omstilling har fonden samlet set bevilget 333 mio. kr.

Forskningsprojektet skal afdække, hvordan man bedst muligt klæder folkeskoleelever på til at forstå klimaforandringerne og den grønne

omstilling uden at skabe angst, bekymringer og apati.

Flere og flere skoleelever går ind i klimakampen. Men klimaforandringerne kan skabe bekymringer, klimaangst og apati blandt børn og unge. Derfor er det afgørende, at undervisningen i grøn omstilling og bæredygtighed i folkeskolen er af høj kvalitet, skriver Danmarks Frie Forskningsfond om projektet.

Forskningen vil have et særligt fokus på,

hvordan elever og lærere oplever de følelsesmæssige og handlingsorienterede perspektiver i undervisning, der har med grøn omstilling at gøre.

Undersøgelserne skal munde ud i kriterier for kvalitetsundervisning, som både lærere og ledere vil kunne bruge i arbejdet på at forbedre integreringen af grøn omstilling og bæredygtighed i undervisningen, fagene og skolekulturen.

FØLELSERMÆSSIGE ASPEKTER

LærerBladet har spurgt Nikolaj Elf om projektets indhold og rammer.

LB: Hvor langt er I med det?

– Vi er et lille halvt år inde i projektet. En ph.d. og en post.doc er på vej til at skulle indsamle empiri henover dette skoleår.

LB: Hvad skal der ske?

– Som sagt skal der nu indsamles empiri gennem et etnografisk feltarbejde med observation og interview på tre skoler. Der fokuseres på elevperspektivet og lærerperspektivet i fagundervisningen og på tværs af fag.

LB: Hvilke skoler og lærere har I kontakt med i Odense?

– Af forskningsetiske hensyn er det ikke noget, vi oplyser specifikt. Men jeg kan oplyse, at det foregår på tre certificerede 2030-skoler i Danmark.

LB: Er der konkret undervisning i folkeskolen, som skal inddrages i forskningen?

– Ja, studiet vil netop gå tæt på, hvordan der i og på tværs af fag undervises i grøn omstilling og bæredygtighed. Vi er spændte på, om det kun foregår i få fag eller i flere eller alle og tværgående.

LB: Hvad er som udgangspunkt din egen forestilling om grøn omstilling i folkeskolen?

– En af projektets antagelser er, at denne undervisning særligt betones i naturfaglige fag og til dels i samfundsfaglige fag, men ikke eller meget lidt i humanistiske fag.

– En anden antagelse er, at den lægger vægt på saglige spørgsmål og kun i mindre grad eller slet ikke adresserer følelsesmæssige og etiske aspekter.

– Endelig antager vi, at lærere og måske især en del elever er stærkt optagede af spørgsmålet om grøn omstilling og bæredygtighed. ▲

Lærerforeningen og den grønne omstilling

LærerBladet har stillet spørgsmål til Charlotte Holm, der er medlem af hovedstyrelsen i Danmarks Lærerforening og styrelsen i Odense Lærerforening om skolen og den grønne omstilling.

LB: Hvorfor skal skolen involveres i den grønne omstilling?

– Det skal den, fordi den vedrører os alle. Både lokalt, nationalt og globalt. Efter den seneste klimarapport kan ingen vel sådan rigtig være i tvivl. Og så står det også i formålsparagraffen, at folkeskolen i samarbejde med for-

ældrene skal bidrage til elevernes forståelse for menneskets samspil med naturen.

LB: Hvordan skal skolen involveres?

– Eleverne har allerede massivt været i gang i lang tid med deres strejker for klimaet, og i og med at det fremgår af folkeskolens formålsparagraf, så er det noget, lærerne allerede underviser i. Det er lærernes erfaringer og ideer, som vi gerne vil sætte fokus på via et netværk. Centralt har vi DLF afsat en pulje på 2 mio. kr., som lærerforeningens lokale kredse kan ansøge om at få del i.

LB: Hvorfor tror du, at tilslutningen til mødet i Odense den 23. august om netop den grønne omstilling i undervisningen var så lille?

– Umiddelbart tænker jeg, at arrangementet lå for tæt på det nye skoleår. Lærerne har generelt rigtig meget at se til og især i begyndelsen af et nyt skoleår. Og så er det også et nyt tiltag fra vores side. Alt i alt har vi nok i første omgang været lidt for optimistiske. ▲

Bæredygtighed handler om, at vi ikke kan bruge flere ressourcer, end vi kan gendanne, siger Juliane Ludvigsen, der her ses foran sin egen køkkenhave.

– Kan man få kræft af det? Hvad sker der, hvis vandet stiger? Den slags spørgsmål stiller de selv. Man skal ikke lære om de store, vanskelige problematikker for tidligt, og man skal ikke stå alene. Børn skal ikke tage ansvar for hele jordens ressourcer. Det er for stort et ansvar.

– Men hvis du har et emne med de ældste elever om mode, så dukker der nogle problemer op, som de kan tage stilling til, og så er det min oplevelse, at unge er gode til at ændre holdning. De flytter sig. På mange måder er de også mere ansvarlige end ældre generationer. Unge er jo ikke så store forbrugere, som deres forældre.

– Okay, der er nogle problemer med forbrug af sociale medier, med telefon og fastfoodemballage, siger hun modererende!

Hun mener, det er relevant at inddrage andre fag i dannelsesbestræbelserne.

– Det er ikke kun i naturfag eller biofysiske fag, man kan arbejde med grøn omstilling. De værdimæssige og etiske spørgsmål hører også hjemme i kulturfag som samfundsfag og kristendom, mener Juliane Ludvigsen.

PROJEKTBASERET UNDERVISNING

Agedrup Skole har for dette skoleår indført to perioder om året, hvor det traditionelle skoleskema er sat ud af kraft. Det er to gange tre ugers tværfaglige projektføløb og kaldes internt Projektbaseret Læring (PBL).

– Det ligner det, vi tidligere kaldte ikke-fagdelt undervisning (IFU), og det var jeg glad for, siger Juliane Ludvigsen, der har alle sine timer på 8. klassetrin, som hun har til dansk, idræt, biologi, geografi og samfundsfag.

– Det passer mig godt, og det er også velegnet til et tema som bæredygtighed eller grøn omstilling.

– Organisatorisk er man nødt til at samle færre lærere om hver enkelt klasse. Så har man mange timer med den samme elevflokk.

– Vi er fire lærere om to ottendeklasser, og hver af os har 16 lektioner af 60 minutter om ugen.

– Der er fokus på sammenhæng i stedet for den opdeltede faglighed. Meningen er, at vi skal arbejde i temaer. På den måde bliver relationerne til eleverne altid bedre, og man kan ikke skille det faglige stof fra relationerne.

– Tre uger før efterårsferien skal vi i gang med det første tema, som hedder "Vores skole" og har udgangspunkt i det nære miljø. ▲

Det vigtigste er kærlighed til naturen

GRØN OMSTILLING // Naturfagslærer Juliane Ludvigsen bryder sig ikke om "undergangspædagogik".

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Ikke mindst det ekstreme vejr med enorme regnskyl i Tyskland, Holland og Belgien med store oversvømmelser af byområder og evakueringer til følge, har hos mange givet næring til forestillingen om en forestående klimakatastrofe.

Det har også skubbet til debatten om, hvordan uddannelsesområdet kan bidrage til løsningen af fælles problemer.

Lærer Juliane Ludvigsen fra Agedrup Skole, der har en mastergrad i naturfagsdidaktik og naturfag, mener dog ikke, at eleverne i folkeskolen skal belemres med en masse snak om katastrofer.

– Det vigtigste for elevernes bevidsthed om bæredygtighed er, at de får kærlighed til naturen. Det lyder måske lidt højstemt, men hvis du ikke er glad for noget, så vil du heller ikke ofre noget. Bæredygtighed handler jo om, at vi ikke kan bruge mere flere ressourcer, end vi kan gendanne.

– Det får de ved at grave bænkebidere op, ved at være i skoven, ved at kværne korn, ved

at måle højtryk og højdekurver ved Munkebo Bakke. Ved at gøre hverdagsagtige ting i den fysiske virkelighed. Ved at undersøge landskabet, der hvor vi bor. Der er masser af ting, man kan tage fat på.

FOR STORT ET ANSVAR

Selv underviser hun i naturfag i folkeskolen og har gjort det på alle klassetrin.

Hun arbejder med meget konkrete stofområder, som er tilpasset elevernes kognitive niveau, og hun mener, at det er bedre at gå i dybden end at sprede sig alt for meget.

– Jeg mener, at man skal have mere fokus på stofdybde end stofmængde. Det er mere relevant at gå i dybden. Hvis du undersøger en biotop grundigt, så forstår du også andre biotoper. Hvis du undersøger en fødekæde, så forstår du også andre fødekæder.

– Det er meget bedre, end sådan en undergangspædagogik. Selvfølgelig skal man også drøfte problemer. Men det giver sig selv med de ældste elever.

JULIANE LUDVIGSEN

Lærer på Agedrup Skole siden 1985.

- Linjefag: idræt, geografi og samfundsfag (senere også dansk).
- Lærernes tillidsrepræsentant, 1999-2014.
- Master i naturfagsdidaktik og naturfag, 2010.

Lærere og elever kunne på den nyligt afviklede Festival for Fremtiden se, høre, røre og selv prøve sig frem gennem diverse workshops med bæredygtighed som omdrejningspunkt. Der var omkring 25 stande fra organisationer og forsyningsvirksomheder til festivalen på Østre Plads i Danmarksgade. For arrangementet stod Ungdomsskolen i Odense, Ung Nord i samarbejde med otte unge ildsjæle.

TRE KRAV TIL EN NY KLIMAPÆDAGOGIK

GRØN OMSTILLING // Stort temanummer af pædagogisk online-magasin om grøn omstilling i undervisningen drejer sig blandt andet om handlemuligheder.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

– Den nye FN klimarapport er dyster læsning, men den peger også på, at der endnu er håb for kloden, hvis vi vel at mærke handler prompte og i flok. I den proces spiller pædagogik og uddannelse en vigtig rolle. Men der bliver brug for en ny pædagogik, en grøn klimapædagogik, lyder budskabet fra blandt andre lektor på DPU, Aarhus Universitet Jonas Andreasen Lysgaard.

Der er interview med ham i det seneste nummer af det digitale pædagogiske magasin Asterisk, der udgives af DPU, Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse. Magasinet lader i det nye nummer en række uddannelsesforskere komme med deres bud på en faglighed, der sigter på bæredygtighed.

KAN IKKE SIDDE PÅ HÆNDERNE

Den nye klimapædagogik skal ifølge Jonas Lysgaard kunne tre ting: For det første skal den kritisere ikke-bæredygtige praksisser på lokalt,

nationalt og globalt niveau, og for det andet skal den give håb og mod.

– Når vi taler om bæredygtighed, kommer det tit til at handle om ting, vi ikke må. Sådan en udelukkende negativ formulering fungerer ikke i pædagogisk sammenhæng. Vi skal hellere se det som en mulighed for at gå kritisk til værks, nytænke og innovere, siger han.

Endelig skal den nye, grønne pædagogik ifølge Lysgaard have et handlingsperspektiv.

– Vi kan ikke sidde på hænderne og formulere os til en vidunderlig fremtid. Vi skal kunne handle på et individuelt og kollektivt niveau.

– Ansvar er ikke den enkeltes alene. Vi står over for udfordringer, der på mange måder kræver strukturelle og politiske forandringer, men vi må insistere på, at der også kan skabes mening, håb og ikke mindst forandring igennem den enkeltes engagement og handlinger,” siger Jonas Andreasen Lysgaard og konkluderer, at

kan man kombinere de tre ting – kritik, håb og handling – i den nye, grønne pædagogik, så vil den stå meget stærkt.

VIGTIGT AT KUNNE GØR NOGET

Særligt handlingsperspektivet fremhæves også af Nadia Raphael Rathje, der er ph.d.-studerende på DPU, Aarhus Universitet og forsker i udvikling af bæredygtighedspædagogik og -didaktik i grundskolen.

– Den handlings- og erfaringsbaserede pædagogik skal fylde mere i undervisningen i skolen, mener hun.

– Viden er selvfølgelig nødvendigt. Men det er også hårdt, især for børn og unge, fordi viden fortæller dem, hvor skidt det står til. Derfor er det vigtigt, at de oplever sig selv som nogen, der kan gøre noget ved problemerne,” siger Nadia Raphael Rathje, der selv tidligere har været skoleleder på Den grønne Friskole. ▲

Anne-Mette Kæseler Jensen
Formand
Tlf. 23301268

Dennis Vikkelsø
Næstformand
Tlf. 26292099

Niels Munkholm Rasmussen

Charlotte Holm

Jan Andersen

Ida Nordendorf Knudsen

Maria Persson

Henrik Oxholm

Ida Clemensen

OLF MENER

af Anne-Mette Kæseler Jensen, formand for Odense Lærerforening

Sæt kryds ved folkeskolen!

En økonomisk genopretningsplan er afgørende for folkeskolens fremtid i Odense. Det er uacceptabelt for Odenses børn, at folkeskoleområdet igennem mange år har ligget i bunden både i forhold til de øvrige storbyer og resten af landet.

Politisk er det besluttet i Odense, at folkeskolen skal være det naturlige førstevalg, men tilgangen til fri- og privatskoler er stigende. I Odense går mere end hvert 5. barn ikke længere i folkeskolen. Der skal handles nu, hvis folkeskolen skal vedblive at være en folkeskole. Vores folkeskole er et stort politisk ansvar for fremtiden.

Bundplaceringen kan både ses af tallene fra Økonomi- og Indenrigsministeriets og VIVE (Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd). Ifølge de seneste tal fra VIVE skal der tilføres folkeskolen i Odense ca. 130 mio., hvis folkeskoleområdet skal op på det beregnede udgiftsniveau. Gang på gang har der været politisk vilje til at investere i skolebørnene, men samtidig har besparelser, budgetmodeller mv. betydet, at investeringerne er udhulet – hunden er fodret med egen hale – og i sidste ende har de politiske beslutninger ikke røkket ved Odenses uambitøse bundplacering.

Det er uomtvisteligt, at folkeskolen igen og igen har måttet vige for andre politiske dagsordener. Der vil altid være områder, der popper op i en virkelighed, hvor

økonomien er presset. Det kræver et aktivt valg og politisk vilje til at indgå en forpligtende aftale, der kan sikre et reelt løft af folkeskoleområdet i Odense, så vores folkeskole bliver en storby værdig.

Ved sidste års budget lykkedes det politisk at lukke nogle af de store økonomiske huller. I år er muligheden for at lave en holdbar og fremtidssikret aftale for folkeskolerne.

Flere politiske partier har allerede meldt ud, at nu er det folkeskolens tur.

Hvis ikke der er økonomi til at investere tilstrækkeligt i skolebørnenes fremtid i år, så må der laves en flerårig aftale, der sikrer, at Odense ikke fortsat er ude af stand til at løfte sig fra bunden. Flerårige politiske aftale har vi set værdien af før – senest i forbindelse med Velfærdens fundament. Her lykkedes det at indgå en flerårig politisk aftale, så skolebygningerne kunne få en stærkt tiltrængt renovering og modernisering.

Nu er det tiden at tage ansvaret for, at indholdet, undervisningen, pædagogikken bygges ovenpå fundamentet. Børnenes fremtid og muligheder må ikke længere gang på gang udskydes, mens vi venter. Der er budgetforhandlinger og kommunalvalg om lidt. Nu skal børnenes fremtid prioriteres. Sæt kryds ved folkeskolen! ▲

Folkeskolen i Odense til debat

KV21 // Odense Lærerforening
inviterer til folkeskoledebat mellem
partispidser

Folkeskoledebat med partiernes
spidskandidater forud for Kommunalvalg 2021

Tirsdag den 12. oktober 2021
kl. 19.00-21.00

Dørene åbnes fra kl. 18.30

Mødet foregår i Pro Musica Salen på Comwell
HC Andersen, Claus Bergs Gade 7

Odense Lærerforening

TV-vært Troels Mylenberg er ordstyrer

NU ER DET FOLKESKOLENS TUR!

BUDGET 2022 // Flere partier har meldt ud, at de vil prioritere folkeskolen. I år er der en mulighed for at lave en fremtidssikret aftale for folkeskolerne, siger lærernes formand Anne-Mette Kæseler Jensen. Politikernes udmeldte råderum er på 34 mio. kr.

- Hvis politikerne ikke kan finde alle pengene i år, så må der indgås en flerårig forpligtende aftale, siger lærernes formand Anne-Mette Kæseler Jensen.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Odense Lærereforening arbejder for, at der politisk indgås en aftale om en "Økonomisk Genopretningsplan" for folkeskolen, så Odense Kommune inden for ganske få år kommer på niveau med de øvrige storbyer og med det beregnede udgiftsbehov.

- Det er på høje tid at investere i børnenes skolegang, siger lærernes formand Anne-Mette Kæseler Jensen.

Råderummet til de politiske forhandlinger er 34 mio. kr. til varige driftsmidler.

Det er Økonomiudvalgets forslag, at der hen over de næste fire år skal ske et generelt løft af folkeskolen på 17,114 mio. kr. i 2022 stigende til 25,111 mio. kr. i årene 2023-2025. Til sammenligning er det udvalgets mening, at bemandingen i ældreplejen skal forbedres med 16,321 mio. kr. om året frem til 2025.

Inden forhandlingerne om Budget 2022 går ind i den afgørende fase, er det opfattelsen hos Økonomiudvalget, at "den samlede økonomi viser et fornuftigt billede, som danner et solidt grundlag for de videre politiske drøftelser af Budget 2022."

FLERE MIDLER TIL GENERELLE FORBEDRINGER AF FOLKESKOLEN

Puljen til "generelt løft af folkeskolen" har tidligere været på ca. 12 mio. om året, men vil i 2022 være på 17,1 mio. og i 2023 og frem på 25,1 mio. kroner. Med andre ord giver det 5 mio. ekstra til folkeskolen næste år og 11 mio. ekstra året efter.

Puljen stammer fra en aftale mellem regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om finansloven for 2020. Her blev der afsat 275 millioner kroner i 2020, 400 millioner kroner i 2021, 550 millioner kroner i 2022 og 807 millioner kroner i 2023 og frem som en reserve til det, der kaldes 'et generelt løft af folkeskolen'.

I Økonomiudvalget er der enighed om, at pengene også fremadrettet skal blive i Børn- og Ungeforvaltningen. Men da de overgår fra at være puljefølge til det, der kaldes bloktilskud, så frafalder kravene til, at der skal laves et regnskab for at dokumentere, at de er gået netop til lærerlønninger - og byrådet må gerne lave omprioriteringer på området.

Borgmester Peter Rahbæk Juul er dog fortsat indstillet på, at de +5 mio. i 2022 og +11 mio. ekstra fra 2023 og frem fortsat skal øremærkes til flere lærere i folkeskolen.

184 MIO. KR. TIL ENGANGSINVESTINGER

Udover rådighedsbeløbet til drift er der en pulje til engangsinvesteringer 184 mio. kr. Det er Økonomiudvalgets forslag, at midlerne fordeles med 46,0 mio. kr. i hvert af budgetårene 2022-2025. Den udmøntes, som en del af budgetforliget og kan alene anvendes til engangsinvesteringer.

Der er tale om anlægsmidler, som altså ikke kan bruges til varig drift.

Elevtallet i skolen falder, og konsekvensen er en reduktion af budgettet på ca. 18,5 mio. kr. i Budget 2022.

De 11 mio. kr. er dog allerede eksekveret i indeværende budget. Der udestår altså en reduktion af kommende budget på ca. 7,5 mio. kr.

- Det lyder umiddelbart som retfærdigt, at når der er færre elever, så er der behov for færre penge, siger Dennis Vikkels fra Odense Lærereforening.

- Men når elevtallet er spredt over mange skoler og mange klasser, så kan det sagtens bare være, at det drejer sig om et par elever færre i en række klasser - uden at det udløser nogen som helst muligheder for at reducere aktiviteterne, som det ville, hvis det reelt udløste færre klasser.

Et flertal i Børn- og Ungeudvalget har beslut-

tet, at vikarbudgettet skal skæres ned med knap 1,2 millioner kroner fra næste år og 837.000 kroner om året frem til 2025.

Det kaldes for en justering i forhold til det dalende børnetal.

Med til billedet hører det, at det røde flertal står bag en ny ansøgning om at få lov til at hæve skatteprocenten med 0,07% for at nå den fulde "velfærdsprocent". Det har en værdi på 21 mio. kr.

KUN RUDERSDAL ER RINGERE END ODENSE

Lærernes formand Anne-Mette Kæseler mener, det er ved at være uopretteligt, hvis der ikke ved budgetforhandlingerne i år besluttet en økonomisk genopretningsplan for folkeskolerne i Odense.

- År efter år har der været vigtige politiske investeringer på folkeskoleområdet, men når der samtidig er besparelser og andre budgetmekanismer, så forbliver Odense liggende på en kedelig bundplacering.

Ifølge de seneste tal fra VIVE (Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd) ligger Odense fortsat i bunden med hensyn til at bruge penge på folkeskolen. Kun Rudersdal ligger lavere.

Odense ligger endda langt under de øvrige fem storbyer, som vi normalt sammenligner os med. VIVE sætter det faktiske ressourceforbrug i forhold til det beregnede udgiftsbehov. Det betyder bl.a., at VIVE tager højde for befolkningssammensætning og geografi.

Odense ligger som den næstlaveste kommune med indeks 90, hvor 100 er landsgennemsnittet. De øvrige fem storbyer ligger fra indeks 98,6 til 110,6.

Beregnete udgifter pr. elev: 81.754,- kr.

Faktiske udgifter pr. elev: 73.580,- kr.

Det giver en difference på 8.174,- kr. pr. elev

Elevtallet i Odense kommune ligger på ca. 16.000. Dermed mangler Odense ca. 130 mio. kr. i forhold til de beregnede udgifter.

- Hvis Odense fortsat skal have en folkeskole, så er det nu, der skal handles politisk. I Odense er der allerede over 20% af skolebørnene, der går i fri- eller privatskole - og mange står i kø. Hvis politikerne ikke kan finde alle pengene i år, så må der indgås en flerårig forpligtende aftale, som sikrer, at Odense kommer op fra bunden.

- Brug de gode erfaringer for det er nu, at budskabet, om at Odense vil investere i børnenes fremtid, skal ud, opfordrer Anne-Mette Kæseler Jensen. ▲

ÅND ER BLEVET ET KAMPBEGREB

LÆRERMØDET PÅ TESTRUP HØJSKOLE //

Længe har der ikke været talt om pædagogik. Kun om uddannelsesøkonomi. Imens er kravet om frihed i skolen vokset, og ånd er blevet et kampbegreb. Det sidste blev sagt af en kendt kapitallogiker, der kom til mødet i sin røde Jaguar og satte et par ting på plads.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING & KOMMENTAR

– Miseren er, at der er gået uddannelse i lortet. Det var uddannelsesforsker og DPU-ektor Jens Erik Kristensen, der sagde det på Lærermødet, som blev afholdt den sidste uge inden sommerferien på Te-

strup Højskole, den kendte forstander Jørgen Carlsens gamle habitat.

Nu er det unge Simon Axø, der er forstander. Og hvilken dygtig forstander. Axø holdt nogle yderst inspirerende morgensamlinger og hans grundorganisation bag mødet fungerede gelinde og med stort overskud, hvilket også mødets anden leder og idemager lektor og cand. phil. Keld Skovmand fra UC Lillebælt havde

– Der er sket en slags formålsfortrængning, sagde Jens Erik Kristensen fra Danmarks Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), der mente, at opdragelse, undervisning og dannelse i den grad har tabt terræn til uddannelsen.

– Ånd er i dag et kampbegreb, fordi begrebet er forvist fra både naturvidenskab og samfundsvidenskab, hævdede professor i idehistorie Hans Jørgen Schanz. Professoren mente desuden, at det er socialisternes "ekstreme fejl", at de har overladt kampen om åndsfriheden til de konservative.

sin store andel i. Keld Skovmand er desuden et kraftcenter for sprog- og idefrembringelse, når han får lov til at gå løs.

Der var hundrede mennesker samlet for at diskutere skole og skolens sprog. Både fra de frie skolers og fra den offentlige skoles verden. Dorte Lange fra lærerforeningen var med i en debat, og i pauserne kunne hun hilse på sin gamle, nære samarbejdsmakker, Anders Bondo, der sammen med sin kone Gitte deltog som privatperson. Og nød det, sagde han selv.

MÅ IKKE SIGE "PÆDAGOGIK"

Det var ikke mindst folkeskolen, Jens Erik Kristensen talte om. Siden 1995 har lærings- og kompetencevendingen udhulet skolens relative autonomi, og der tales ikke længere om pædagogik, men om uddannelsesøkonomi, sammenlignende målinger og styring.

– Det er en art formålsfortrængning, sagde Jens Erik Kristensen, der mente, at opdragelse, undervisning og dannelse i den grad har tabt terræn til uddannelsen.

– Det hele handler om uddannelsesøkonomi. Uddannelse er blevet en gøgeunge! Jeg er selv ansat til at forske i uddannelsesvidenskab, men man må nærmest ikke sige ordet pædagogik, sagde han fra talerstolen i foredragssalen, hvor kunstmaleren Folmer Trier har prydet bagvæggen med sin store fresko med H.C. Andersen og H.C. Ørsted som de centrale figurer.

VI ER BLEVET MERE GRÅ

Lærer og kredsstyrelsesmedlem i Albertslund Pia Henriksen mente, at det, hun kaldte for "den mekaniske nyttetænkning" i folkeskolen, har været en katastrofe.

– Vi tør ikke at overgive os til noget, der ikke kan måles. Vi er som lærere blevet mere grå. Vi bliver selv præget af åndsfraværet. En forælder spørger fx til, hvad eleverne arbejder med for tiden. – Jo, vi har et forløb med iPad, siger læreren. Indholdet er væk!

Pia Henriksen efterlyste mere dans, teater og fællessang. Mere fordybelse.

FRIHED OG FORPLIGTETHED

– Der står en strid om skole og dannelse i tiden. Striden handler i høj grad om, hvordan vi taler om skolen og dens formål, sagde Keld Skovmand.

– Vi må udfordre sproget. Blive opmærksom på det, sagde Skovmand.

– Hvis skolen ikke har et formålssprog, bliver den let formålsløs.

Alle vil lige nu give frihed til skolen.

– Men der er også brug for forpligtethed.

Frihed og forpligtethed, fornuft og fantasi, uddannelse og lærelyst. Skolen skal give eleverne færdigheder og kundskaber – men også give lyst til at lære mere. Vi må fastholde spændingen og den levende vekselvirkning.

– Som lærer må du have et motiv. Du må vise hen til noget i verden. Lysten til at lære kommer ikke kun indefra af sig selv. Fremmedheden er vigtig. Der skal være noget at gribe ud efter.

Tanken var også, at mødets deltagere skulle lade sig oplyse af digteren Inger Christensens værk, "Alfabet", som i en smuk udgave blev ud-

Lene Tanggaard, Merete Riisager og Knud Romer diskuterer, hvad indholdet af dannelse i skolen er.

leveret til alle deltagere. Der skulle produceres sprog på mødet.

Og det blev der. For pædagogikken skal tilbageerobres gennem sproget, lød det gentagne gange på mødet.

DANNELSENS BETYDNING

Alle taler nu om dannelse i skolen, og selv om det i en periode ikke har været comme il faut at bruge dannelsesbegrebet i pædagogikken, har det en lang historie i skolen. Diskussionen går nu på, hvilken form for dannelse, der skal vægtes.

– Dannelse handler kort sagt om menneskets og verdens vekselvirkning, hvor både mennesket og verdens ting er suspenderet fra deres sociale funktioner, sagde filosofen Thomas Aastrup Rømer i en paneldebat.

Kåre Egholm, der er sognepræst, mente at hjertets dannelse også måtte med. Ikke kun forstandens. Sand dannelse har også med kærlighed at gøre, mente han.

– Det, der gives videre af kærlighed til stoffet, bliver også bedre modtaget.

I en anden debat mellem Lene Tanggaard, Knud Romer og Merete Riisager om dannelse sagde Riisager, at ”dannelse handler om forholdet mellem generationer og forbindelsen mellem fortid, nutid og fremtid. At lære det opvoksende menneske, hvad der kræves for at indtage rollen som myndig, oplyst og ansvarlig borger.”

Knud Romer, der ellers også er til klassisk dannelse, gav i sin vante, skarpe stil udtryk for, at det også krævede dannelse at kunne værdsætte og forstå den nyeste udgivelse af Kylie Minogue eller at begå sig i en natklub i New York.

Romer sad med en cola og en æske tobak i den ene hånd. Hans syn er blevet så dårligt, at han må have sine ting inden for rækkevidde.

Ifølge Lene Tanggaard er dannelse grundlæggende en skabende, kreativ foreteelse, men hverken dannelse eller kreativitet kan nødvendigvis planlægges eller styres.

– Dannelse handler om at gøre noget stof til sit eget. Derfor er der forskel på målrig videns og dannelse.

DET NYTTIGE UDVISER DET SKØNNE

Næste foredragsholder var professor emeritus Hans-Jørgen Schanz, der var ankommet i sin postkasserøde, firehjulstrukne Jaguar SUV E-pace 250.

Det var Schanz, der i 70'erne skrev kultbogen med den ambitiøse titel, ”Til rekonstruktion af kritikken af den politiske økonomis omfangsløse status”, og slog sit navn fast som en førende kapitallogiker.

Senere har han dog beskæftiget sig meget med modernitet, religion og metafysik, og over tid har det haft karakter af et opgør med marxismen, fordi den ifølge ham er for snæver og materialistisk. Måske også et opgør med den mest snævre del af oplysningstidens rationalisme.

– Ånd er i dag et kampbegreb, fordi begrebet er forvist fra både naturvidenskab og samfundsvidenskab, hævdede han.

Hans-Jørgen Schanz mente desuden, at det var socialisternes ”ekstreme fejl”, at man overlod hele kampen om åndsfriheden til de konservative, og det beroede ifølge ham blandt andet på en fejlfortolkning af Karl Marx’ udsagn om religion som folkets opium.

– Ånd og åndsfenomener hører menneskelivet til, og man står med et forsimplet syn på verden og menneskene og et indskrænket sprog, hvis man ser bort fra det.

– Det er ånd, der kan løfte mennesket ud af den rene egoisme og narcissisme. Det er den

moralske og æstetiske dimension. Den, der kun har sans for det nyttige, vil aldrig opdage det skønne, sagde han, og så sad alle tilhørerne måske og tænkte på Schanz’ røde Jaguar. Det gav en slags mening.

– Under oplysningen forsvandt ånd og gud. Men ånden blev sekulariseret. Det moderne ændrer menneskets forhold til naturen, hinanden og sig selv. Det bliver pragmatisk, fornufts-baseret og videnskabeligt.

Men det er ifølge Hans-Jørgen Schanz en reduktion af menneskelivet.

Hans Jørgen Schanz' røde Jaguar E-pace.

De to arrangører Simon Axø og Keld Skovmand.

– Det moderne forholder sig tavst til glæde, sorg og eksistentielle spørgsmål. Moderniteten er tavs, når vi er på røven menneskeligt.

KREATIV SELVFORGLEMMEELSE

Men hvad var konklusionen på mødet efter sidste dag?

Der var ingen.

Jo, ugens sproglige værkstedstekster blev samlet i et kollektivt værk med inspiration fra Inger Christensens digtsamling, ”Alfabet”, hvori hun bruger et styrende talsystem. Meningen var vist at sætte en ramme, der kunne bringe deltagerne i en slags kreativ selvfor-glemmelse.

Tilbage står mødets særlige ånd.

Opfordringen fra arrangørerne var at tage hånd om skolens, dannelsens og åndsfrihedens sprog og engagere andre i et mangfoldigt fortolkningsfællesskab om skolens og demokratiets liv og fremtid. ▲

Michael leder efter åndehuller i skolen

LÆRERMØDET // – Der hvor friheden er, må vi gribe fat i den. Vi har metodefrihed og er uddannet til at administrere den, siger Michael Greis Andersen fra Odinskolen.

Michael Greis Andersen fra Odinskolen deltog som eneste lærer fra Odense i Lærermødet på Testrup Højskole.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Som eneste folkeskolelærer fra Odense deltog Michael Greis Andersen fra Odinskolen i Lærermødet på Testrup Højskole i sommeren 2021.

Han var sammen med filosofen Carsten Fogh Nielsen direkte inviteret af lektor fra læreruddannelsen på UC Fyn, Keld Skovmand, der var én af hovedkræfterne bag mødet. De to skulle udfordre professor i idehistorie Hans-Jørgen Schanz, efter at han havde talt om frihed, ånd og åndsfrihed i skolen.

Det er vinkler på skolen, som også interesserer den 53-årige lærer fra Odinskolen, og han synes, der bliver talt for lidt om det blandt lærere.

– Man mangler somme tider overskuddet som lærer, fordi man har nok i arbejdet, men for mig er det vigtigt med spark ude fra verden, som kan give energi.

Michael er selv linjefagsuddannet fra 1993 i historie og kristendom, og han er medforfatter til Gyldendals store lærebogssystem ”Religion Nu” fra 6. til 9. klassetrin.

Han leder efter åndehuller, som kan give ham ekstra energi og inspiration. Af samme grund har han også tidligere været aktiv i skolebibliotekarforeningen.

KUNNE BRUGE DET I SIN UNDERVISNING

Michael Greis Andersen fik inden mødet stukket Hans-Jørgen Schanz’ små kompakte bøger ”Frihed” og ”Ånd” i hånden. Schanz nærmest foretog på mødet og forsøgte at definere begreberne.

– Det er ånd, der kan løfte mennesket ud af den rene egoisme og narcissisme, sagde professoren, sagde han.

– Det er den moralske og æstetiske dimension. Den, der kun har sans for det nyttige, vil aldrig opdage det skønne.

Michael har senere i sin undervisning brugt andet, som Schanz lagde frem. Nogle grundlæggende spørgsmål, som hidrører fra Immanuel Kant, har han brugt i sin undervisning.

– Børn tænker mere, end man skulle tro, siger Michael.

Han fik dog ikke svar på alle sine egne spørgsmål til den århusianske professor. Blandt andet ville Michael gerne vide, om digitaliseringen efter Schanz’ mening giver mere eller mindre frihed i skolen?

– Det var han dog ikke helt parat til at svare på. Men hans oplæg var spændende.

VI ER UNDER PRES MEN HAR FRIHED

For Michael Greis Andersen er det noget vigtigere end at forholde sig til målstyring, som blev dominerende efter 2013-14.

– Jeg kunne ikke være i det. Mange har også erkendt, at det var en fejl.

– Vores hverdag er præget af data og kontrol. Der er hele tiden et kryds, der skal sættes, og der skal leveres hele tiden.

– Frihed og ånd er jo to vigtige, gennemgående begreber i skolens historie, men hvor er de blevet af i mit arbejde, spørger han sig selv.

Han er på den anden side ikke enig i, at alt i skolen er noget skidt. At alt er taget fra lærerne.

– Jeg er ikke enig i, at der ingen frihed er. Vi er under pres. Ja! Men jeg har alligevel ret stor frihed i undervisningen. Hvis ikke, det var sådan, var jeg ikke lærer. Den frihed, der er, har jeg benyttet mig af.

– Alle har frihed i én eller anden grad, og der hvor friheden er, må vi gribe fat i den. Vi har metodefrihed og er uddannet til at administrere den.

DYBERE END KARAKTERER

Michael Greis Andersen kan godt lide at være godt forberedt til sin undervisning.

– Jeg har mange fag og mange klasser, og jeg er nødt til at være godt forberedt. Det disciplinerer, hvis man ved, hvor man vil hen, og eleverne kan mærke at man vil noget!

Men det overfladiske fokus på årsplaner og målstyring er han ikke begejstret for.

– En årsplan siger ikke noget i sig selv om, hvad der foregår i undervisningen. Ingen læser dem. Der er jo ingen, der kan overskue det. Der skal leveres, men der er ingen mening i den form for styring og disciplinering. Det er for dumt.

– Selv orienterer jeg mig mere efter fagenes formål, end de mange enkelte mål. Men jeg afleverer selvfølgelig en plan. Så har jeg givet kejseren, hvad kejseren er.

– Jeg er som lærer mere interesseret i, hvor meget vi kan rykke den enkelte elev i stedet for at fokusere på gennemsnittet.

– Jeg havde engang en elev, som jeg havde haft i undervisningen om reformationen og renæssancen. En dag udbrød han: ”Jeg elsker reformationen”, og det sagde han, selv om han var troende muslim.

– Sådan noget kan ikke måles. Det er dybere end et syv-tal! ▲

Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen er selv i spidsen for "Fremtidens attraktive arbejdsplads". (Arkivfoto).

– Ideen er blandt andet at skabe en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv ved at tage hensyn til individuelle præferencer og differentierede arbejdsformer.

BETYDNING FOR FORBEREDELSEN

På skolerne kan forslaget ifølge Dennis Vikkelsø også have betydning for forholdet mellem fælles og individuel forberedelse.

– Det har somme tider haft karakter af fælles forberedelsestvang. Men lærerne kan selv vurdere, hvad de har brug for, og det vil med den nye opfattelse være nemmere at acceptere forskelligheden.

Der er også lagt op til, at noget af arbejdstiden kan lægges i hjemmet. "Hjemmearbejde kan bruges, når det giver mening for kerneopgaven – og for medarbejderen," hedder det i forslaget.

Dennis Vikkelsø er også tilfreds med begrebet "uforstyret arbejdstid", som figurerer i forslaget.

– Det kan opfattes som noget, der knytter sig til adfærd. Forstyrret man hinanden for ofte og for meget?

– Men det kan også opfattes som en del af en tillidsdagsorden, der kan begrænse den forstyrrelse, der ligger i jævnlige krav om at afrapportere eller synliggøre resultater.

Nogleordene i forslaget er ud over "uforstyret arbejdstid" "ledelse", "fleksibilitet og balance", "social kapital", "indretning af arbejdsplads", "hjemmearbejde" og "teknologi".

IKKE ET SPAREPROJEKT

Det har ifølge Dennis Vikkelsø ikke været drøftet, om der kunne være tale om et spareprojekt forstået på den måde, at B&U-forvaltningen har kunnet se en effektiviseringsgevinst ved at holde en del online-møder i stedet for reelle, fysiske møder.

– Ingen i udvalget har opfattet det sådan. Det har ikke været på tale.

Også stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen og B&U-direktør Hanne Dollerup afviser, at sigtet er besparelser.

– Fokus for arbejdet er at opsamle erfaringer – positive som negative – fra COVID-19 tiden og deres betydning for, hvordan vi i fremtiden indretter vores arbejdspladser – og liv, skriver de i en mail til LærerBladet.

– For det er kommunens intention, at vi som organisation skal lære af de erfaringer, vi har gjort os og tage det bedste med videre. Målet er derfor, at Odense Kommune fortsat skal være en attraktiv arbejdsplads.

– Vi kan på den baggrund også afkræfte, at projektet er igangsat med besparelser for øje. Det er på ingen måde intentionen med arbejdet. Direktørerne lægger dog ikke skjul på, at de også har "rettet blikket på mødekulturen og på de teknologiske muligheder i det daglige arbejde." ▲

VIL INDFØRE NY FLEKSIBEL ARBEJDSKULTUR

FREMTIDENS ATTRAKTIVE ARBEJDSPLADS //

B&U-forvaltningen ønsker en ny arbejdspladskultur, som skal skabe større fleksibilitet, bedre balance mellem arbejds- og privatliv og større tilpasning til individuelle behov. OLF's Dennis Vikkelsø, der har sæde i Hovedudvalget, ser positivt på de nye toner, som er i tråd med ånden i lærernes arbejdstidsaftale.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Børn- og Unge-forvaltningen lægger nu op til en grundlæggende kulturændring på kommunens arbejdspladser.

Fremtidens kommunale arbejdsplads skal være mere attraktiv for medarbejderne og samtidig bedre for dem, som den offentlige service omfatter. Der er altså både et "borger- og medarbejderperspektiv".

Der skal være plads til fleksibilitet i løsningen af opgaverne og plads til faglige vurderinger, hedder det i oplægget, som stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen og hele direktørgruppen står i spidsen for.

Forslaget, der bærer titlen "Fremtidens attraktive arbejdsplads" har været gennem grun-

dige drøftelser på fire møder i Hovedudvalget, hvor Odense Lærerforenings Dennis Vikkelsø er repræsenteret.

Han forventer sig meget af det nye forslag, som mangler den endelige bekræftelse på et møde sidst i september 2021 i Hovedudvalget, som er kommunens øverste MED-udvalg.

– Der er tale om en ny måde at tænke på, ja nærmest et nyt paradigme for samarbejde, og det flugter godt med ånden i lærernes overenskomstaftale, A20.

Dennis Vikkelsø fremhæver særligt muligheden for at træffe lokale beslutninger, som kan imødekomme forskelligartede, individuelle behov.

FØRST NU KAN JEG GÅ MED RANK RYG

BYRÅDSVALG 2021 // Rådkvinde Susanne Crawley (RV) tror på et genvalg til byrådet, og hun er begejstret over sit partis tilbagevenden til klassisk radikal skolepolitik. - Det er nok første gang i 8-9 år, at jeg kan gå ud i byen med rank ryg og sige, at jeg står på mål for mit partis skolepolitik. Crawley er klar til kamp for flere budgetmidler til folkeskolen, som hun mener står for tur, og hun håber på at få B&U-rådmandsposten i en ny periode.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING & KOMMENTAR

– Folkeskolen er den vigtigste demokratiske dannende institution i vores samfund, og jeg vil gøre alt for at beskytte den, siger den radikale B&U-rådkvinde Susanne Crawley Larsen.

Det har hun de seneste syv-otte år forsøgt at gøre, og man må give hende, at det siden den skelsættende lockout af lærerne og den haltende skolereform fra 2013 i nogen grad er lykkedes hende at holde yderligere fremmedgørende og teknokratiske foranstaltninger fra døren.

Den øverste politisk ansvarlige for folkeskolen i Odense ønsker genvalg til byrådet ved kommunalvalget, der finder sted tirsdag den 16. november 2021. Hun ønsker også en ny periode som rådkvinde, hvilket hun har været siden 1. januar 2014.

Susanne Crawley har sin post på Socialdemokratiets nåde og risikerer at miste den i et kommende valg med efterfølgende konstituering, og hvorfor skulle Socialdemokraterne efter valget i 2021 fortsat give Susanne Crawley rådmandsposten, hvis de kan tage den selv?

Det har LærerBladet spurgt den 56-årige rådkvinde om.

JEG ER JO IKKE TEKNOKRAT

– Det må du nok spørge Socialdemokratiet om. Men jeg synes, jeg har noget at komme med. Jeg synes også, jeg har vist, at jeg kan drive den forvaltning på en måde, så den er rolig og udvikler sig. Medarbejdertrivslen i B&U-forvaltningen er jo høj. Den er over niveau i Odense Kommune, og det er faktisk godt gået, for vi har næsten halvdelen af medarbejderne.

– Jeg synes også, jeg har politiske visioner, der vil komme Odense og Odenses børn til

gode. Jeg har erfaringen, og jeg synes, jeg har en ret stor forståelse for de mekanismer, der gør sig gældende for offentligt ansatte fra mit eget tidligere job. Jeg er jo ikke teknokrat eller bureaukrat. Jeg er selv rundet af et offentligt system. Det betyder noget, at man tænker på de konsekvenser, som beslutninger kan have for andres arbejdsglæde.

Susanne Crawley ser lyst på muligheden for at blive genvalgt til byrådet.

– Jeg er nødt til at tro på, at det er sådan det bliver, for ellers kan man jo bare lægge sig ned under dynen og blive der.

– Ligegyldigt hvad, kræver det hårdt arbejde. Jeg tror, jeg ville miste energi, hvis jeg ikke troede på, at det var sådan det endte. Jeg tror på det.

– Jeg synes, jeg har noget at give til folkeskolen, som ikke er tyndbenet og som ikke er hurtige gevinster, men er et langt, sejt træk, som skal cementere folkeskolens vigtige rolle i vores samfund.

IKKE BESTEMME FOR MEGET

LB: Hvad er dine vigtigste erfaringer som rådkvinde de seneste 7-8 år?

– Det er at lade være at bestemme for meget. Man kommer ikke ret langt med at bestemme ting. Man kommer langt ved at have nogle visioner, det synes jeg man skal have, og så skal man dele dem med andre, før man kan gøre dem til virkelighed.

– Hvis jeg skal sige, hvad min største bedrift er, så er det lokalaftalen med lærerne i Odense. Det lærte mig også, at man nærmest fra det ene til det andet år kunne ændre på lærernes trivsel. I hvert fald deres rapporterede trivsel. Men også at man kunne få lærerne i tale og ændre måden at samarbejde på.

LB: Og hvad har du lært om det politiske håndværk?

– At hvis man vil gennemføre noget, begynder man ikke at melde det behårdt ud i pres-

sen. I stedet starter man med at skaffe sig allierede. Blandt andre politikere, men allervigtigst blandt dem, som det handler om: for eksempel børnene, fælleslevrådet, lærerforeningen, skolelederforeningen og forældrene.

– Hvis man virkelig gerne vil gennemføre noget, så skal man have sine alliancer på plads. Det kan godt være, at man kan få taletid i tv, men hvis man melder hårdt ud, kan det være svært at gennemføre bagefter.

– Jeg har også lært, hvad jeg måske godt vidste i forvejen, men det er vigtigt, at have fakta i orden. At man kan vise med nogle undersøgelser, at der er sandsynlighed for, at det, man taler for, virker.

JEG HAR TÆNKT MIG AT VINDE

LB: Har dit samarbejde med Socialdemokratiet ændret sig hen over årene? I 2013 lavede du en konstitueringsaftale med Anker Boye (tidligere S-borgmester, red.), og den gælder ikke mere.

– Ikke så meget. Jeg har selvfølgelig skullet lære et nyt menneske at kende, en ny borgmester, og så er der stadig magtforholdet. Det har ikke ændret sig særlig meget. Det har ændret sig en lille smule ved, at jeg i den ene periode havde et udslagsgivende mandat. Det har jeg ikke nu.

– Men med den tilgang, jeg har til politik, betyder det ikke voldsomt meget. Som en del af et lille parti kan man sælge sin ide til andre, som også kommer til at synes, den er god, og det hjælper, hvis man ikke har et kæmpestort behov for at tage æren for det. Den kan man godt dele. Den måde at arbejde på er ikke så afhængig af mandattallet.

– I konstitueringen betyder det selvfølgelig noget, hvordan mandaterne fordeler sig. Jeg synes, jeg har kæmpet for det alle årene, og det skal jeg også denne gang. Men det er en kamp, jeg har tænkt mig at vinde. Jeg synes, jeg har lagt gode spor ud, men det er også et langt og sejt træk.

Ved det seneste valg var Susanne Crawley lige ved at få færre stemmer end sin unge partifælle Anne Styrrishave, som også stiller op til byrådsvalget denne gang. Men Crawley tror på, at partiet kan hive to mandater i land. Hun har før udtalt, at det somme tider kunne være meget ensomt at være i byrådspolitik som eneste radikale medlem, så det vil formentlig bekomme hende godt måske at få en makker og sparringspartner.

– Der gik nogle år med at få B&U- forvaltningen på sporet. Der var ikke styr på organisationen og økonomien, og der var heller ikke sat nogen politisk retning.

– Jeg mødte ind i en forvaltning uden nogen politisk retning og uden noget godt samarbejde med lærerforeningen. Det brugte jeg nogle år på.

– Her før valget står jeg med en rigtig velleddet forvaltning med styr på sin økonomi og med en klar politisk retning.

– Men jeg er ikke færdig. Det er lige præcis nu, at basen er i orden, så vi kan udvikle det, som jeg synes kunne være rigtig spændende. Noget mere grundlæggende. Hvad er det, en folkeskole i Danmark skal kunne, og hvordan kommer vi derhen.

– Det er ikke kun økonomi. Det er også folkeskolens kultur og uddannelsesniveaet.

NU STÅR FOLKESKOLEN FOR TUR

Til de kommende budgetforhandlinger i Odense

Maks. 24 børn i klasserne	47 mio. kr.
Større budget til folkeskolerne	20 mio. kr.
Nødvendig støtte til alle børn	6 mio. kr.
Anbragte børns skolegang	3 mio. kr.
Udvidelse af Enghaveskolen	15 mio. kr.

Rådkvinde Susanne Crawley Larsens (RV) krav til budget 2022

Kommune er folkeskolen Susanne Crawleys førsteprioritet.

– Der er et driftsoverskud på omkring 34 mio. kr. og også nogle anlægsmidler at gøre godt med.

– Men borgmesteren har også meldt ud, at han ønsker at kunne besætte 200 stillinger i ældreplejen. Det svarer i store træk til omkring 100 mio. kr. Så stort er driftsoverskuddet ikke, så hvis det skal blive til virkelighed, skal der omprioriteres.

– Mit bedste bud er, at der ikke bliver omprioriteret så det går ud over folkeskoleområdet. Det ville være ulogisk i forhold til den retning, der har været sat med ”velfærdsprocenten” og ”Velfærdens fundament”.

– Men det gør det selvfølgelig sværere at se, hvordan man kan skaffe flere midler til folkeskolen. Og det er min førsteprioritet i de her budgetforhandlinger. Det er der der, der mangler mest.

– Sidste års budget sikrede det specialiserede

socialområde. Det sikrede, at det forbrug, der er med lovlig praksis, er dækket ind. Der er i år heller ingen budgetoverskridelse på det område.

– Dagtilbudsområdet har fået et væsentligt større budget, end det havde for 4-5 år siden. 14-15 procent. Så nu er det folkeskolen, der står for.

– Og det er mange dele af folkeskolen. Bygningerne har vi sørget for med vedligeholdelse og modernisering gennem ”Velfærdens fundament”. Men der udestår noget til folkeskolen. Det er både den helt almindelige normering. Det der kommer alle børn til gode med hensyn til hvor mange lærere og pædagoger, der er ansat.

– Så er der nogle specielle områder, som fortjener noget opmærksomhed. Det er de to specialskoler, Enghaveskolen og Nørrebjergskolen. Der er simpelthen pladmangel på Enghaveskolen i så stor en grad, at alle faglokaler er inddraget til klasseværelser.

DE SPECIELLE BEHOV

– Der er også andre børn i specielle undervisningsforløb. Det er i vores specialklasser og centerafdelinger, som jeg også synes trænger til noget opmærksomhed.

– Og så er der alle de børn, der er i almindelige klasser, hvor vi godt ved, at det setup, der er omkring dem, ikke er optimalt. Det man kunne kalde folkeskolens inklusionsdagsorden.

– Den blev lanceret for mange år siden, uden

...fortsættes på næste side.

at der er blevet gjort mange tanker om, hvad der skal til for at det enkelte barn skal føle sig godt tilpas i klassen, og også for at de andre børn føler sig godt tilpas i klassen. At læreren føler sig godt tilpas med den undervisning der gives. Og forældregruppen. Det halter nogle steder.

– Derfor taler jeg generelt folkeskolens sag i de budgetforhandlinger, vi går ind i nu i stedet for at tale en enkelt målgruppes sag.

KLASSELOFT OG SPECIALUNDERVISNING

LB: Tim Vermund fra Socialdemokratiet vil ikke sænke klassekvotienten, men er åben for en diskussion om at tilføre to speciallærere på hver skole. Hvordan flygter det med dine prioriteringer?

– Det er en rigtig god ide med to specialundervisningslærere på hver skole. Men jeg tror ikke, det er nok. Jeg tror også, der skal ske en opgradering af PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, red.), og det rejseteam vi har, som gør, at man kortvarigt kan tilkalde teamet i en akut tilspidset situation.

– Jeg tror også, at PPR og skolepsykologerne kan mere end det, de gør nu.

– Jeg ønsker et maksimum på 24 elever i klasserne, fordi jeg ikke synes, der skal være flere, men det er også en måde, hvorpå man helt generelt kan tilføre folkeskolen flere midler på. At opprioritere folkeskolen og gøre den konkurrencedygtig.

– For de forældre, der fravælger folkeskolen, er klassekvotienten en væsentlig begrundelse ligesom inklusionsspørgsmålet. Det er på de to områder, jeg gerne vil gøre folkeskolen stærkere.

DET MAN FÅR I FOLKESKOLEN

Susanne Crawley er en pragmatisk idepolitiker, men hun ved nok, hvorfor hun opfatter folkeskolen som sin vigtigste prioritering.

– Vi sender børn i folkeskolen, fordi vi godt ved, at der er noget, vi ikke kan give dem derhjemme. Vi kan ikke give dem det, man lærer af at være sammen med andre børn og andre voksne. Alt det, der handler om at tage hensyn og dele og vente, som jo i virkeligheden er begrundelsen til de værdier, som vores samfund er bygget på: tolerance, solidaritet, tillid og tryghed.

– Det tror jeg ikke, at alle er født med, og alle kommer heller ikke med det hjemmefra, men det er det, man får i folkeskolen. Man bærer det med sig uanset hvilket politisk parti man tilhører, at vi tror på det, hinanden siger, vi tror at andre vil os det godt.

– Vi ved godt, at der er nogen, som har det sværere end os selv, og at vi skal betale skat for, at noget kan blive udlignet. Den indstilling tror jeg, at vi har, og det er folkeskolen, der gør det!

– Så der hvor folkeskolen ender med at blive en læringsfabrik, der sætter vi vores samfundsmodel over styr. Der hvor folkeskolen ikke lænere er den dominerende skole i Danmark, trues vores samfundsmodel.

NU MED RANK RYG

For nylig vendte partifællerne på Christiansborg mange års først klare og siden nølende

Ja, det er nok første gang i 8-9 år, at jeg kan gå ud i byen med rank ryg og sige, at jeg står på mål for mit partis skolepolitik. Og det skulle jeg hilse at sige er en ret dejlig følelse. At det, man står for, har man rygdækning til."

Susanne Crawley Larsen, B&U-rådkvinde (RV)

tilslutning tilslutning til skolereformen fra 2013, som bl.a. tidligere formand Margrethe Vestager var medansvarlig for, til afstandtagen med helt nye markeringer. Eller måske rettere en tilbagevenden til tidligere tiders stolte radikale skoletanker.

Med den nye formand Sofie Carsten Nielsen, Lotte Rod og den tidligere økonomiminister Marianne Jelved i spidsen, har partiet med inspiration fra den gamle radikale undervisningsminister Kristen Helveg Petersens såkaldte "Blå betænkning", formuleret en "Grøn betænkning", som skal danne afsæt for de radikales kommende skolepolitik.

– Ja, det er nok første gang i 8-9 år, at jeg kan gå ud i byen med rank ryg og sige, at jeg står på mål for mit partis skolepolitik. Og det skulle jeg hilse at sige er en ret dejlig følelse. At det, man står for, har man rygdækning til.

– Når jeg siger, jeg er imod nationale test, eller kvalitetsrapporten eller elevplaner, så ved jeg nu, at jeg har et parti i ryggen. Ligesom når jeg siger, at en ny evalueringskultur skal koordineres med lærerforeningen, lederforening, elevforeningen og folkeskolens andre parter.

IKKE BARE PYNT PÅ SKOLEREFORMEN

– Jeg har også en holdning til, at vi skal have karakterfri skoler, og det er jo ikke, fordi jeg ikke synes, at børnene skal evalueres, men jeg synes, man skal gøre det på en bedre måde. I stedet for at modtage en karakter, vil jeg gerne have, at de modtager feedback fra deres lærere om, hvad de kan gøre bedre.

– I den forbindelse kan flid godt være et parameter, siger Susanne Crawley med henvisning til det seneste udspil fra børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil om flidskarakterer.

– En lærer kan sige: Det virker ærlig talt ikke som om, du har brugt lang tid på det her. Flid kan være vigtigt, og det er i familie med vedholdenhed, som findes i Odenses dannelsesstrategi.

– Men jeg er optaget af, at vi ikke pynter på en folkeskolereform, som ikke var en succes. Det drejer sig om at finde tilbage til, hvad det er for en folkeskole, vi vil have.

– Vi vil vel i bund og grund have en folkeskole, der gør børnene dygtige, gør dem til glade og sunde borgere, der kan fungere i et voksenliv. Og så er der en sidegevinst ved, at medarbejderne har en fedt job, som de er glade for, men jeg tror, man skal finde tilbage til det grundlæggende. Skal vi overhovedet have test i vores skole? Hvis vi skal have det, kan det så ikke være noget, som læreren har med sin klasse?

– Mange lærere vil nok efterspørge, at de kan måle deres elever, for det er jo også deres rettesnor. De har også brug for at kigge lidt på sig selv.

DET ER DER MAGIEN ER

LB: Kan Radikale Venstres stærke markering på skoleområdet ikke føre til et opbrud i forliget på Christiansborg?

– Jo, der kommer noget i finanslovsforhandlingerne til efteråret. Det kan ikke undgås, at folkeskolen bliver et tema. Jeg håber, at mit parti er opmærksom på, at – nu kan jeg se, at SF også mener, at der højst skal være 24 elever i klasserne og at skoledagen skal være lidt kortere – det er fint, det mener jeg også selv, men det løser ikke de grundlæggende problemer. Det er pynt på noget, som ikke fungerer.

– Det, vi vil, det er mere grundlæggende. Lærer man bedst ved test og ranglistning eller på en anden måde? Det er den samtale, vi gerne vil have. Det er det, jeg kalder at finde tilbage til magien i folkeskolen. Det som det i bund og grund handler om, er det, der foregår mellem lærer og elev. Det er der, magien er!

Det som det i bund og grund handler om, er det, der foregår mellem lærer og elev. Det er der, magien er!"

– Magien opstår ikke, hvis der er 35 i klassen, og den opstår ikke i nedslidte og farlige skolebygninger, eller hvis man mangler faglokaler eller undervisningsmaterialer. Rigtig meget handler om en ramme, der skal være i orden. Det er langt hen ad vejen politikernes opgave.

– Også at prioritere dannelse og en klimaneutral og bæredygtig folkeskole kan være en politisk opgave. At medarbejderne trives. Det kan også være en politisk opgave.

– Men at bestemme på minuttet, hvor lang en skoledag skal være, eller hvilke efteruddannelser lærerne skal have, er ikke en politisk opgave.

– Grunden til at det ikke er en politisk opgave er, at jeg tror, vi ødelægger noget. Vi tager nogle muligheder ud af folkeskolen. De muligheder som veluddannede lærere, pædagoger og skoleledere kommer med. ▲

RÅDET FOR BØRNS LÆRING VIL NEDLÆGGE SIG SELV

RÅDET FOR BØRNS LÆRING // Formand utilfreds med børne- og undervisningsministeren.

TEKST Erik Schmidt

Det er foregået i pæn ubemærkethed, men Rådet for Børns Læring har anbefalet børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil, at den understøttende undervisning afskaffes.

Det skete, da rådet afleverede sin rapport den 28. maj til ministeren.

Hvad der er lige så opsigtsvækkende er, at rådet, der er undervisningsministerens eget rådgivende organ, i et brev til Rosenkrantz-Theil i slutningen af juni 2021 foreslog at nedlægge rådet, hvis hun ikke har tænkt sig at bruge det mere end hidtil.

Samtidig fratrådte det nuværende formandskab for Rådet for Børns Læring med udgangen af juni.

Det skrev Politikens Skolemonitor den 29. juni 2021.

SMÆKKEDE MED DØREN

Rådet for Børns Læring er et uafhængigt råd, hvis opgaver og sammensætning er fastsat i folkeskoleloven. Det har til opgave at rådgive

børne- og undervisningsministeren om udviklingen i dagtilbud og folkeskolen.

Arbejdet i Rådet for Børns Læring ledes af et formandskab, som har bestået af Charlotte Rønhof (formand), Per Fibæk Laursen, Mette Frederiksen, Stefan Hermann, Pernille Hviid, Henrik Gade Jensen og Andreas Rasch-Christensen.

Formanden Charlotte Rønhof, der kom fra en post i Dansk Industri, blev i sin tid udpeget af daværende børne- og undervisningsminister Merete Riisager som en bunden opgave fra statsminister Lars Løkke.

Pernille Rosenkrantz-Theil har angiveligt kun holdt ét møde med rådet, og det har fået Charlotte Rønhof til at smække med døren.

"Jeg kan konstatere, at din villighed til at holde møder med os og tage rådets arbejde videre i den politiske proces har været yderst sparsom. Det finder jeg utilfredsstillende i henhold til vores formål," skrev Charlotte Rønhof ifølge Skolemonitor i brevet, som hun også sendte til undervisningsordførerne i Folketinget. ▲

RÅDETS ANBEFALINGER OM SKOLEN

- Folketinget bør beslutte, hvilke opgaver man med rimelighed kan forvente, at folkeskolen løser, og sikre de tilstrækkelige ressourcer.
- Hold fast i de gode elementer fra folkeskolereformen, såsom åben skole og bevægelse. Men sænk forventningerne til deres målbare effekter på læring. Afskaf til gengæld understøttende undervisning, men fasthold ressourcerne i folkeskolen.
- Ministeriet bør sætte gang i udviklingsarbejde, der kan give skoler inspiration til, hvordan man kan lave differentieret lektiehjælp.
- Forskellen på børneliv med og uden fritids- og klubtilbud bør undersøges for at finde ud af, hvad der skal til for at flere aktivt tilvælger tilbuddene.
- Ministeriet bør i dialog med folkeskolens parter drøfte vigtigheden af folkeskolens dannelsesopgave.
- Skoleledelser og kommuner bør tilstræbe en højere kompetencedækning i kristendoms-kundskab.
- Der skal stå vagt om lærernes undervisningsmæssige frihed – ikke mindst i forhold til materiale og indhold, som kan opfattes som kontroversielt, men som i kyndige hænder i undervisningen kan bidrage til eleveres dannelse og oplysning.
- Lærernes kompetencer inden for undervisningsdifferentiering og lederens rolle til at understøtte lærerne i det bør styrkes.

2¹/₂ milliarder kr. ekstra om året til skole og uddannelse

FINANSLOVEN // Garanti for debat om folkeskolen dette efterår. SF og Radikale Venstre er kommet med markante folkeskoleudspil, der udfordrer de øvrige forligspartier.

TEKST Erik Schmidt

Det samlede uddannelsesområde skal tilføres 2,5 milliarder kroner ekstra årligt.

Den annoncerede økonomiske indsprøjtning er en følge af det nye, store reformudspil, som statsminister Mette Frederiksen (S) præsenterede den 7. september på et pressemøde.

Det fremgik ikke af udspillet, hvordan pengene skal fordeles, men de skal også gøre en forskel i folkeskolen, sagde Mette Frederiksen.

I Danmarks Lærerforening kalder formand Gordon Ørskov Madsen ifølge Folkeskolen.dk udsigten til en milliardinvestering i uddannelse for "historisk".

Det er en fantastisk nyhed," siger han og fremhæver vigtigheden af, at indsatserne i sko-

len bliver gjort i fællesskab, så de rækker langt ind i fremtiden.

"Sammen om Skolen" er et forpligtende samarbejde, og jeg mener, det er det helt rigtige forum at sætte retning på skolen i," siger Gordon Ørskov Madsen.

"Sammen om skolen" er et forum, som børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil tidligere inviterede skolens parter til.

KORTERE DAGE OG LAVERE KLASSELOFT

Også de politiske partier har klare ideer om, hvordan midlerne til folkeskolen skal bruges. Det gælder ikke mindst SF og Radikale Venstre, der begge for nylig er kommet med markante udspil.

Konkret foreslår SF, at der på denne finanslov afsættes finansiering til at sænke klasseloftet til 24 elever, mens skoledagen forkortes med én time for alle klassetrin.

Partiet foreslår desuden, at der afsættes 400 mio. kr. årligt i fem år til at forbedre indeklimmet i folkeskolen.

Også de Radikale har med partiets nye, ambitiøse udspil, Den Grønne Betænkning, som er et "opgør med årtiers uddannelsespolitik" og et "farvel til målstyring" lagt pres på regeringen og partierne omkring folkeskoleforliget.

Der er med andre ord garanti for, at folkeskolen kommer til at fylde godt op i efterårets forhandlinger om finansloven. ▲

**AKTUELT
KVARTER**

Mange lærere har grebet mulighederne, men Danmarks Lærerforening som fagforening og Anders Bondo som person har optrådt unikt destruktivt. Man brugte ni år på at sabotere reformen og den vigtige samfundsinstitution, man selv virker i."

Bjarne Corydon, Jyllands-Posten, 15. 8. 2021

Giv os et skoleår uden reformer og store frihedserklæringer."

Professor Lars Qvortrup i Politiken Skolemonitor 2. 8. 2021

MINISTER VIL INDFØRE FLIDSKARAKTER

Børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil vil give elever i 8. og 9. klasse karakterer for deres arbejdsindsats og ikke kun faglige standpunkt. Hun vil nu forsøge at få de øvrige partier med på et treårigt forsøg med flidskarakter.

Folkeskolen 26. 8. 2021

KÆRLIGE PUF

"Alt for mange børn og unge har det ikke godt. Om de får det godt af endnu mere trivselsfokus er jeg i tvivl om. Jeg er nok mere til tydelig faglighed, kærlige puf og ja, til at møde de børn og unge vi har, med krav der er passende for dem, lige der hvor de er."

Rektor og professor Lene Tanggaard, den 12. 8. 2021 på sin facebookprofil

AULA FRUSTRERER

" (...) Men Aula er samtidig kilde til stor frustration, viser undersøgelsen. Der er flere lærere, der mener, at Aula har gjort arbejdet sværere, end der er lærere, der oplever, at Aula har lettet deres arbejde. Det var ellers det stik modsatte, der var formålet med at

Særligt mener 74 procent af lærerne, at det er blevet sværere at booke ressourcer. Og 39 procent mener, at Aula har gjort forældrekommunikationen sværere, selv om kommunikationen med forældre er et helt centralt formål med Aula.

Utilfredsheden med Aula findes også blandt både skoleledere, som endda er endnu mere utilfredse end lærerne, mens utilfredsheden er mindre udtalt blandt de kommunale skolechefer."

Om Undervisningsministeriets rapport 'Lærernes digitale hverdag - kvantitativ kortlægning', Politikens Skolemonitor, 18. maj 2021

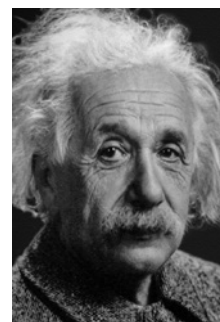
BILFRI ZONER VED SKOLER?

"By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen i Odense indstiller til respektive udvalg at drøfte, om der skal være en øget indsats i arbejdet med bilfrie zoner, og hvor restriktive zonerne skal være fremadrettet."

Sag til drøftelse på Børn- og Ungeudvalget i Odense den 17. 8. 2021

EN UDDANNELSE FOR SELVSTÆNDIG TÆNKNING

"Det er ikke tilstrækkeligt at lære mennesker et fagområde. Derved kan han gøres til en slags nyttig maskine, men ikke en harmonisk udviklet personlighed. Dertil er det nødvendigt, at den studerende udvikler en forståelse og en levende

Albert Einstein.

følelse for værdier. Han må tilegne sig en livlig sans for skønheden og det moralsk gode. Ellers vil han med sin specialistviden nærmere komme til at ligne en veltrænet hund end en harmonisk udviklet personlighed. Han må lære at forstå menneskers motiver, deres illusioner, og deres lidelser for at

kunne opnå et ordentligt forhold både til individuelle medmennesker og til samfundet.

Det er det, jeg har i tankerne, når jeg anbefaler vigtigheden af "humaniora", og her tænker jeg ikke kun på tør specialistviden inden for historie og filosofi. Et overdrevent fokus på et konkurrencepræget system med en for tidlig specialisering, som bygger på forestillingen om den umiddelbare nytteværdi, er dræbende for den ånd, som alt kulturliv afhænger af, herunder også den specialiserede viden."

Albert Einstein, 'Education for Independent Thought', New York Times 5. okt. 1952. Her citeret fra facebook siden Grundtvignu, 18. 7. 2021

PENSIONIST - ELLER SNART PENSIONIST?

I Fraktion 4 hygger vi os i et godt socialt samvær. Vær med og få mere for dit medlemskab af DLF.

AKTIVITETSKALENDER FOR FRAKTION 4 - EFTERÅR & VINTER 2021

Program og tilmelding på Fraktion 4's hjemmeside.

SEPTEMBER	28. Rundvisning i det nye centrum i Odense v. Stig Langager. Program kan ses på hjemmesiden og sendes også pr. mail.
OKTOBER	26. Bo Damgård fortæller om sit liv og arbejdet i Film Fyn.
NOVEMBER	30. Juletur til Sønderborg Slot, Genforeningsudstilling m.m. Turen er under planlægning.
DECEMBER	7. Julemøde. Dagen er under planlægning.

- Tilmelding til møder på Skt. Klemensskolen senest fredagen før til: Odense Lærerforening, Klaregade 19, 5000 Odense C eller e-mail. 082@dlf.org
- Tilmelding til ture og rejser ligeledes til Odense Lærerforening, Klaregade 19, 5000 Odense C eller e-mail: 082@dlf.org

Du kan se hjemmesiden med aktiviteter for Fraktion 4 på www.odenselaerereforening.dk/om-olf/pensionister

Som medlem af Fraktion 4 holdes du løbende orienteret om aktiviteter via mails. HUSK derfor at oplyse din mailadresse til Odense Lærerforening.

Jeg forstår ikke, at så mange forældre finder sig i, at børnene får en undervisning, der er så ringe. Det er ikke for at skyde på nogen, men betingelserne er ikke til andet end en flad leverpostejmad."

Charlotte Rønhof, formand for Rådet for børns læring, Politikens Skolemonitor den 29. 6. 2021

RADIKALT SKOLEUDSPIL

Udspillet består af fem elementer, hvoraf det ene er et frihedsbrev til skolerne til at tilrettelægge skoledagen og undervisningen, som de vil med afsæt i, hvad der passer bedst til børnenes behov.

Ifølge partiet skal det være slut med kvalitetsrapporter, læringsmål, elevplaner, krav til skoledagens længde og fagenes timebindinger. Partiet vil i stedet indføre enkle trinmål og fagtimaler for indskoling, mellemtrin og udskoling.

Partiets forslag indeholder også, hvad partiet kalder for en lærergaranti. Her vil partiet forpligte kommunerne til at sikre, at der som minimum er et vist antal lærere per elever i kommunen.

Folkeskolen, den 10. 8. 2021

SF SÆTTER NOGET PÅ SPIL

Hvis SF skal indgå en aftale om finansloven med regeringen, kræver det en aftale om mere frihed til skolerne, kortere skoledage og lavere klassekvotienter.

"Vi vil sætte noget på spil for at sige det rent ud", siger undervisningsordfører Jacob Mark.

Folkeskolen, den 11. 8. 2021

Halløj ledere her og hisset. Kig grundigt på Kasper Hjulmand. Lyt til ham. Studer ham som case. Her ser I en leder, som åbent fortæller om dilemmaer og overvejelser og fortrydelse."

Ledelsesforsker Helle Hedegård Hein på sin facebookprofil, 15. 6. 21

ODINSKOLEN KLAR

Eleverne på Odinskolen tog i dag hul på første etape af den nye skoles to-trins-raket. I en helt nyistandsat afdeling til udskoling tog de første ti klasser fordelt på 7.-9. årgang Odinskolen i brug (...).

De yngste elever starter tiden på Odinskolen på den tidligere H. C. Andersen Skole, hvor de skal være til januar 2022.

Pressemeddelelse Odense Kommune, 11. 8. 2021

Skolen styres via transnationale samarbejder

NY BOG // Tør, men uhyre veldokumenteret analyse.

KOMMENTAR Erik Schmidt

BOGOMTALE

Mange lærere har gennem de seneste 20-30 år spurgt sig selv, hvor de mange pædagogisk set meningsløse foranstaltninger i folkeskolen kommer fra. Undervisningen har været udspændt mellem mål og målinger i en sådan grad, at selve pædagogikken og undervisningen er blevet nedvurderet. Ja, pædagogik som fag blev endda i 2013 afskaffet på læreruddannelsen, som var blevet lagt i hænderne på koncernagtige professionshøjskoler, der fungerer som virksomheder.

Den manglende fagligt pædagogiske legitimering gælder hele batteriet af styringsteknologier fra nationale test til elevplaner og kommunale kvalitetsrapporter, og det gælder den overvældende brug af digitale redskaber og data.

Skolen indrettes efter ideen om "den kompetenceparate elev", og der skal aflægges regnskab (accountability).

Men hvorfor?

Fordi dansk skole- og uddannelsespolitik i større og større grad styres af transnationale uddannelsespolitiske samarbejder. OECD og EU, men også IEA og aftaler fra den europæiske Bolognaproces.

Det er ikke hemmeligholdt viden, men nu har professor ved Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) John Benedicto Krejsler skrevet en bog, der minutiøst beskriver og dokumenterer udviklingen af skole- og uddannelsessystemet i Danmark.

Bogen hedder "Skolen & den transnationale vending" og bærer undertitlen "Dansk uddannelsespolitik og dens europæiske og angloamerikanske forbindelser". Bogen er udgivet på forlaget "Nyt fra samfundsvidenskaberne".

IKKE MISSIONERENDE

John Krejslers bog er beskrivende og analyserende, men ikke missionerende. Og den er tør.

I et konkluderende afsnit skriver Krejsler:

"Denne bog er i høj grad et bud på en kortlægning af slagmarken, der forhåbentlig kan bidrage til, at læseren formår at orientere sig bedre i et kompliceret skole- og uddannelsespolitisk landskab, som imidlertid ikke er uoverskueligt!"

På trods af en vis europæisk og transatlantisk konsensus om uddannelsespolitikken og opfattelsen af skole og uddannelse som midler til optimering af humankapital og hermed økonomisk vækst i vidensøkonomier, så genererer netop denne opfattelse også en stærk modstand i systemet, som ifølge Krejsler har ført til en "kulturkamp". Denne kamp næres af "flydende betegnelser" som "kvalitet", "effektivitet" og "evidens", for der er kamp om at forklare og besætte ordene.

Det nærmeste Krejsler kommer et godt råd, er en opfordring til at skelne mellem evidensbaseret og evidensinformeret viden, mellem globale og lokale evidensformer og mellem et eksternt og et internt evidensbegreb.

Efter læsning af bogen, vil læserens egen konklusion formentlig være noget mere vidtrækkende!

FORSKELLIGE SANDHEDSREGIMER

John Krejsler skriver om forskellige perioder i dansk skolepolitik og om "sandhedsregimer" fra middelalder til barnets århundrede og reformpædagogikken.

Perioden efter 2. Verdenskrig beskrives op til 1970'erne. Den nyliberale vending med regnskabspligt og læringsmålstyring beskrives i et afsnit om perioden 1980-2000. Herefter beskrives den transnationale vending store gennemslag i skole- og uddannelsespolitikken fra årtusindskiftet.

Krejsler kæder den transnationale vending sammen med den nyliberale vending, Thatcher-Reagan-perioden og New Public Management, men det afgørende vendepunkt i skolepolitikken finder sted ved årtusindskiftet. Her konsolideres det nye sandhedsregime. ▲

**DET INDRE
MARKED**

Dennis Vikkelsø
Bagsideredaktør
DEVI@dlf.org

Odense Lærerforening
Klaregade 19, 2. sal
5000 Odense C
Tlf. 6612 6890
082@dlf.org
Odenselærerforening.dk

Claus Holm Thomsen
Chefkonsulent

Bo Tryggedsson
Konsulent

Tine Skov Hansen
Sekretær

Mette Lund Kieler
Sekretær

Børnene er tilbage i en skole, der dumpede til den endelige eksamen. Er der nogen, der vil sige undskyld?

Chefredaktør for dagbladet Børsen, tidligere finansminister Bjarne Corydon har i et interview med Jyllands-Posten talt om sit hjertebarn folkeskolen.

Uddrag af Jyllands-Postens artikel fra 15. august 2021

En tragedie, en knugende følelse

Bjarne Corydon har godt læst historierne om reformen, der dumper. Hver gang sidder han tilbage med en "en knugende følelse".

"I virkeligheden er det helt åbenlyst, at resultaterne er dybt skuffende. Det er også helt åbenlyst hvorfor," siger manden, som i dag er chefredaktør på Dagbladet Børsen: "Helt banalt blev reformen aldrig implementeret."

"Det, der blev vedtaget, blev aldrig til virkelighed. Ikke pga. sjusk eller kun fordi implementering er svær, men som et politisk fravalg. Politikerne turde i længden ikke forsvare det ledelsesrum, der blev åbnet med reformen. Særinteresserne vandt over fællesskabet, fordi det politiske lederskab var for svagt. Hele vejen rundt. Det er i mine øjne lidt af en tragedie. Og det har jeg det enormt dårligt med."

Jyllands-Posten 15. august 2021

Jeg burde måske være blevet på posten

Når man kigger på resultaterne, så dumper jeres reform på flere punkter. Hvad tænker du om det i dag?

"Jeg bliver frustreret, hver gang jeg læser de artikler. For tallene er uomtvisteligt korrekte. Men de måler på en praksis og resultaterne af en undervisning, som på ingen måde er den, vi vedtog."

Er det fair over for de børn, at de bliver undervist ud fra en dumpet reform?

"Nej, det er et svigt."

Vil du sige undskyld til de elever?

"Nej, tværtimod. Jeg synes jo, at jeg prøvede at investere den politiske kraft, jeg havde. Jeg var også villig til at betale en forholdsvis høj politisk pris for at få en nødvendig forandring på glem. Det lykkedes

Tidligere finansminister Bjarne Corydon spillede en afgørende rolle i skolepolitikken 2013-14 (Foto fra 2012)

så bare ikke, fordi viljen til implementering ikke var der.

(...)

Kan du pege på en fejl, du selv begik i det forløb den gang?

"Jeg gik ud af politik. Så jeg har jo ikke brugt de sidste 10 år af mit liv på at slå for, at det her blev implementeret i bund. Det burde jeg måske have gjort. (...)

Jyllands-Posten 15. august 2021